

sij

strani 4 do 7

ACRONIJEVI IN METALOV
INOVATORJI ZOPET MED NOSILCI
SLOVENSKEGA RAZVOJA

strani 8 in 9

MILAN GRADIŠNIK –
PRODAJNIK Z DUŠO IN S SRCEM

stran 17

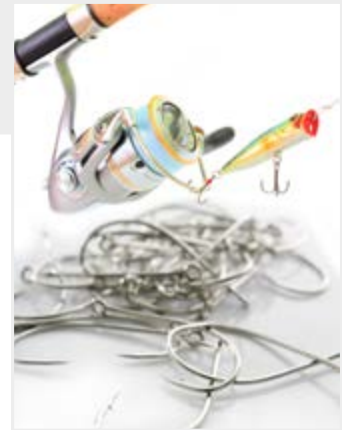
ELMIA WOOD 2013 – VITAMINSKA
INJEKCIJA ZA INDUSTRIJO

strani 37 in 38

V ZNAMENJU EVROPSKEGA
PRVENSTVA V KOŠARKI

- 4** **INOVATIVNI SMO**
ZAVIDLJIV USPEH NAŠIH INOVATORJEV
- 6** **INOVATIVNI SMO**
ZLATO IN SREBRO ZA METALOVE NOSILCE RAZVOJA
- 8** **INTERVJU**
PRODAJNIK Z DUŠO IN SRCEM
- 10** **NAPREDUJEMO**
Z RAZVOJEM IZBOLJŠALI GEOMETRIJO
HLADNO VALJANEGA TRAKU
- 12** **VLAGAMO**
POVEČALI NASIPNO TEŽO JEKLENEGA VLOŽKA
- 13** **POSLOVNI INFORMACIJSKI SISTEM V METALU RAVNE**
- 14** **POROČAMO**
ULITO V ŠTEVILKE MAJA 2013
- 15** **NAPREDUJEMO**
USPEŠNA AKREDITACIJA ACRONIJEVIH LABORATORIJEV
- 16** **REZULTATI USTREZAJO ZAHTEVAM**
- 17** **TRŽIMO**
ELMIA WOOD 2013 –
VITAMINSKA INJEKCIJA ZA INDUSTRIJO
- 18** **EUROPEAN FINE STEEL CONFERENCE MADRID 2013**
- 19** **POROČILO O SLUŽBENEM POTOVANJU V INDONEZIJO –**
NEKOLIKO DRUGAČE
- 24** **MARKETINŠKI KOTIČEK**
SPREMENLJIV TRG ZA PROIZVAJALCE CEVI
- 26** **SKUPAJ PREMAGUJEMO TEŽAVE**
VPLIV POPLAV V CENTRALNI EVROPI
NA ACRONIJEVO PROIZVODNJO
- 27** **SKRBIMO ZA VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU**
PRIPRAVLJENI NA NEVARNE SNOVI IN KEMIČALJE
- 28** **VROČE NA PLATFORMI ZA KONTINUIRNO LITJE JEKLA**
SKRBIMO ZA OKOLJE
- 30** **TUDI TI SI DEL TE ZGODBE**
- 31** **OČISTILI OKOLICO ACRONIJA**
NAŠI SODELAVCI
- 32** **KADROVSKA GIBANJA V MAJU 2013**
- 33** **SKRBIMO ZA PODMLADEK**
OBISK V KEMIJSKIH LABORATORIJIH
- 34** **POGOVARJAMO SE**
POD ŠOTOR AL' V HOTEL, TO JE ZDAJ VPRAŠANJE!
LOKALNO-AKTUALNO
- 36** **PODMEŽAKLA BO V PONOS GORENJSKEMU ŠPORTU**
- 37** **JESENIŠKI ZBORNİK V ZNAMENJU**
EVROPSKEGA PRVENSTVA V KOŠARKI
- 39** **POLETNI TORKOVI KINOVEČERI NA STARI SAVI**
LOKALNO-AKTUALNO
- 40** **MUZEJSKI PREDMETI NA SPREHODU**
OBUJAMO PRETEKLOST
- 42** **USTANOVITEV DELAVSKEGA MUZEJA LETA 1953**
SPONZORIRAMO
- 44** **DUGONJIĆ DRUGI V SKUPNEM**
SEŠTEVKU TURNEJE MARE NOSTRUM
- 45** **OBNAVLJAMO ENERGIJO**
RAFTING NA SMARAGDNI LEPTICI
- 46** **KOROŠKI EVROPSKI PINGPONG V BREMNU**
OBNAVLJAMO ENERGIJO IN ŽIVLJENJE
- 48** **BREZ ČEBEL NI PRIHODNOSTI**
OBNAVLJAMO ENERGIJO
- 49** **1. METALOV TURNIR V KOŠARKI**
- 50** **PTIČJI ŠPIK**
ŠPIKOV KOT
- 51** **AFORISTIČNA ŠARŽA**
- 51** **KARIKATURA**
- 52** **SMEH JE POL JABOLKA**
- 52** **MOŽGANSKI KRIŽKRAŽ**

Fotografija na naslovnici:
www.photopress.com

SIJ Slovenska industrija jekla
skupina

Interna mesečna revija skupine SIJ – Slovenska industrija jekla

Glavna in odgovorna urednica:
Anja Potočnik.

Področna urednika:
za gorenjsko regijo Stane Jakelj, Acroni,
in za koroško regijo Melita Jurc, Metal Ravne.

Uredniški odbor:
SIJ – Slovenska industrija jekla: Monika Štojs; Acroni: Metka Šuštaršič, Petra Žvan, Nataša Karo; Metal Ravne: Vesna Pevec Matijević, Eleonora Gladež; Serpa: Mitja Laure, Karmen Stražičnik; Elektrode Jesenice: Rafko Penič, mag. Mojca Šolar; Noži Ravne: Egidij Hudrap, Romana Petek; SUZ: mag. Tanja Avguštin Čufer, Teja Platiša; ZIP center: Kristijan Oprešnik.

Stalni sodelavci:
Boris Berginc – Špikov kot; Tone Kelbl in Marjan Mencinger – Obnavljamo energijo/pohodništvo in potovanja; Drago Ronner – križanka; Andrej Brumen - Dejde – Aforistična šarža.

Nepodpisane fotografije:
arhiv SIJ-a, Dreamstime, iStock, Shutterstock, Microsoft Office Online, www.wikimedia.org.

Jezikovni pregled: mag. Andreja Čibron - Kodrin.

Oblikovanje: Sans, Andrej Knez, s.p.

Tisk: ZIP center.

Naklada: 3000 izvodov.

Izdajatelj in naslov uredništva: SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., Gerbičeva 98, 1000 Ljubljana, tel.: 01/242 98 18, e-pošta: anja.potocnik@sij.si, melita.jurc@metalarvne.com, stanislav.jakelj@acroni.si

Anja Potočnik, pomočnica uprave za odnose z javnostmi in odgovorna urednica, SIJ – Slovenska industrija jekla

foto Irena Herak

Hitreje kot minejo, boljše so!

Ko nas kolegi po prihodu z dopusta vprašajo, kako smo se imeli, zelo radi vzdihujemo in opletamo s frazo: »Bilo je sladko, a tako zelo prekratko.« To je odlično, saj pomeni, da so počitnice odigrale svojo vlogo. Odlepili smo se od postane vsakodnevne rutine in šli po nova kratka doživetja za dolgoročne spomine. Tako so namreč ugotovili vrli psihologi in pojav poimenovali počitniški paradoks – ko smo na počitnicah, počnemo nove in (ali) vznemirljive stvari, čas nam poteka neverjetno (pre)hitro, toda ko se nekaj časa po povratku predamo spominom, obdelujemo toliko novih ali vznemirljivih doživetij, da se nam zdi, da so počitnice trajale pravzaprav celo večnost. Vsak počitniški dan naj bi namreč poskrbel za šest do devet spominskih pečatov. V našem vsakodnevnem utečenem, skorajda dolgočasnem življenju pa potrebujemo za šest do devet spomina vrednih dogodkov kar štirinajst dni. Ravno zato se mnogim zdi, da, ko se staramo, čas hitreje mineva. Tako občutimo zato, pravijo strokovnjaki, ker se nam v dobi pozne odraslosti dogaja manj »revolucionarnih« dogodkov v primerjavi z obdobjem do 25. leta življenja, ko nas zaznamujejo številne prelomnice; prva prijateljstva, šola, prva ljubezen, študij, prva zaposlitev, družina ... Z drugimi besedami, če želimo, da se čas ne vrtil prehitro, se moramo potruditi, da doživljamo čim več in predvsem novega.

besedilo Nataša Karo, menedžerka sistema stalnih izboljšav, Acroni
foto Nataša Karo, Acroni, in Stane Jakelj, Razvojni center Jesenice

ZAVIDLJIV USPEH NAŠIH INOVATORJEV

Gospodarska zbornica Slovenije, Območna zbornica za Gorenjsko nadaljuje projekt podelitve priznanj in diplom inovacijam v regiji. Spodbujanje inovativnosti v podjetjih je ključ za razvoj, za pridobivanje in ohranjanje konkurenčnega položaja na trgu in tudi za trajnostno rast podjetja. Razpis hkrati spodbuja in promovira inovativnost, povečuje prepoznavnost in ugled inovativnih podjetij, njihovih inovacij in inovatorjev ter širi in spodbuja inovacijsko kulturo.

► Prejemniki zlatega regijskega priznanja Gospodarske zbornice Slovenije (z leve): mag. Boštjan Pirnar, dr. Anton Jaklič, glavni direktor Acronija Slavko Kanalec, dr. Boštjan Bradaškja in Stane Jakelj

Letos smo na razpis prijavi šest inovacijskih projektov. Prijavljeni inovacijski projekti so večinoma s področja razvoja novega, inovativnega proizvoda. Vsako prijavo so neodvisno ocenili trije člani komisije, pred katero so nosilci projekta predstavili inovacijo. Pri vseh inovacijskih projektih so uspešno sodelovali različni strokovni timi iz Acronija in razvojni inženirji Razvojnega centra Jesenice v povezavi z Oddelkom za materiale in metalurgijo pri Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani (UL NTF OMM).

Območna Gospodarska zbornica Kranj je maja podelila priznanja najboljšim inovatorjem v regiji. Ponovno smo posegli po najvišjih priznanjih.

ZLATO PRIZNANJE JE PREJEL INOVACIJSKI PROJEKT RAZVOJ SPECIALNEGA KOROZIJSKO ODPORNEGA NERJAVNEGA JEKLA VIŠJEGA DEBELINSKEGA RAZREDA ZA POVEČANJE OKOLJEVARSTVENE STABILNOSTI

► nosilec projekta je bil dr. Boštjan Bradaškja (RCJ), sodelo-

vani so mag. Boštjan Pirnar (RCJ), mag. Erika Bricelj (RCJ), Stanislav Jakelj (RCJ), mag. Milan Klinar (RCJ), dr. Anton Jaklič (Acroni), Borut Lešnik (Acroni), dr. Goran Kugler (UL NTF OMM) in dr. Matevž Fazarinc (RCJ). Projekt je nominiran za tekmovanje na nacionalni ravni, ki bo potekalo septembra.

SREBRNA PRIZNANJA SO PREJELI TRIJE INOVACIJSKI PROJEKTI, IN SICER:

► Razvoj korozijsko odpornega orodnega jekla za preoblikovanje plastike Acroni T85 – nosilec projekta je bil Aleš Čop (RCJ), sodelovali so mag. Milan Klinar (RCJ), Janko Kokošar (RCJ), Jani Novak (Acroni), Marjan Kunšič (Acroni), Marjan Mencinger (Acroni), mag. Anton Košir (Acroni), dr. Boštjan Bradaškja (RCJ), mag. Erika Bricelj (RCJ), Iztok Tomažič (Acroni), Bojan Krničar (Acroni), razvojni inženirji RCJ, industrijski inženirji, izmenski vodje, delovodje in operaterji v obratih Jeklarna, Vroča valjarna in Predelava

- ▲ Nagrajeni inovatorji Acronija in Razvojnega centra Jesenice skupaj z glavnim direktorjem Slavkom Kanalcem

▲ Mag. Samo Hribar Milič, generalni direktor, Gospodarska zbornica Slovenije

▲ Avguštin Novšak, predsednik ocenjevalne komisije za inovacije

debele pločevine, koordinatorji in planerji Logistike, tehniki za fizikalno-metalografske preiskave in toplotne obdelave ter kontrolorji KK (vsi Acroni).

- ▶ Razvoj legirane pločevine za uporabo pri povišanih temperaturah in tlakih (SA 387 Grade 91/P91) – izvajalca sta bila Razvojni center Jesenice: razvojni inženirji in Acroni: tehnološko-proizvodni oddelki Acronija, Logistika Acroni, Komerciala Acroni ter Preiskave in preizkušanje.
- ▶ Razvoj postopka predelave hladno valjanih ognjeodpornih feritov in visoko temperaturno žarjenje hladno valjanih feritov v zvonastih pečeh – nosilec projekta je bil Igor Smolej, sodelovali so Iztok Šušteričič, mag. Boštjan Pirnar (RCJ) in Borut Lešnik.

BRONASTI PRIZNANJI STA PREJELA DVA INOVACIJSKA PROJEKTA, IN SICER:

- ▶ Razvoj neorientirane elektropločevine EV21P – nosilec projekta je bil Gašper Novak (RCJ), sodelovali so Janez Katnik (Acroni), Iztok Šušteričič (Acroni), mag. Martin

Jeram (Acroni), Igor Smolej (Acroni), Dušan Baloh (Acroni), Anamarija Kofol (RCJ), dr. Miran Pirnat (Acroni) in Marjan Kramar (Acroni).

- ▶ Vpeljava novega procesnega parametra za zagotavljanje stabilnosti proizvodnje nelegiranih konstrukcijskih jekel vrste S355 – nosilec projekta je bil Robert Robič (RCJ), sodelovali so Matjaž Marčetič (RCJ), mag. Erika Bricelj (RCJ), dr. Anton Jaklič (Acroni), dr. Boštjan Bradaškja (RCJ), Janko Kokošar (RCJ), mag. Milan Klinar (RCJ), Emil Šubelj (Acroni), mag. Anton Košir (Acroni), Blaže Banko (Acroni), Viktorija Marušič (RCJ), Janez Bauman (Acroni), Janez Černe (Acroni) in Štefan Smolej (Acroni).

Vsi inovacijski projekti so za nas zelo pomembni, saj nas nadvse uspešno umeščajo na globalni zemljevid podjetij, ki so sposobna izdelovati najzahtevnejše nišne proizvode z visoko dodano vrednostjo. S svojim znanjem in inovativnimi rešitvami smo vsekakor konkurenca velikim evropskim jeklarskim podjetjem in razvojnim centrom.

Vsem avtorjem iskreno čestitamo! ●

besedilo Jože Apat, vodja oddelka Vodenje kakovosti, Metal Ravne
foto Jože Apat, Metal Ravne

ZLATO IN SREBRO ZA METALOVE NOSILCE RAZVOJA

GZS Dravograd se je tudi letos potrudila in razpisala natečaj za izbor najboljših inovacij na Koroškem v letu 2012. Razpis je bil jubilejni, 10. po vrsti. V tem obdobju je bilo podeljenih 223 priznanj in nagrajenih 770 inovatorjev.

- ▶ Metalovi nagrajenci, od leve proti desni:
 Marko Ažman, mag.
 Miran Kadiš, dr. Rok Barbič, Jure Jamer, Tina Tominc, Sašo Mačič, mag. Tatjana Večko Pirtovšek, mag. Darja Oblak, Andrej Vrečič, Gregor Herkovič in direktor Metala Ravne Andrej Gradišnik

Podelitev je potekala v petek, 7. junija, v prostorih podjetja Kopa Slovenj Gradec. Tudi to kaže na lep model sodelovanja gospodarskih družb na Koroškem, ko lahko bolje spoznamo sosede in njihove dejavnosti, hkrati pa izpeljemo dogodek, pomemben za celotno regijo.

Metal Ravne je postal v tem obdobju eden od nosilcev inovativne dejavnosti v regiji in znatno prispeva k ohranjanju te nagrade. V tem vidimo priložnost, da se naši zaposleni predstavijo s svojo inovativno dejavnostjo tudi širši skupnosti. Inovativnost je povezana z ozkim krogom ljudi, ki skozi inovacijo uresničujejo svojo ustvarjalnost. Pravo vrednost pa inovacija pridobi, ko postane del skupnosti, ko jo skupnost prizna za pomembno.

Tako smo tudi letos sodelovali s štirimi inovacijami. Dve sta s področja novih jekel, po ena pa iz optimizacije tehnologij in storitev.

PRIDOBILI SMO TRI SREBRNA PRIZNANJA ...

- ▶ Mag. Tatjana Večko Pirtovšek, Vlado Perovnik, Jure Jamer, dr. Rok Barbič, Gabor Sekereš in Tina Tominc za inovacijo Razvoj jekla za kolenčaste gredi dirkalnih avtomobilov. Inovatorji so s tehnologijo super čistih jekel dosegli pri klasičnem jeklu lastnosti, ki so na meji potenciala teh jekel. Uspeli so najti optimalno tehnološko pot in kemijsko sestavo jekla, zato jim je kupec zaupal ekskluzivnost za dobavo valjanih profilov, namenjenih za izdelavo odmičnih gredi pri vrhunskih športnih avtomobilih. Ravensko jeklo je vgrajeno tudi v ferrarije!
- ▶ Mag. Miran Kadiš, Matej Mager, Ivan Vušnik, Sašo Mačič in Andreja Krajnc za inovacijo Kovanje titanovih zlitin. Pravi koncepti uspešnih poslovnih modelov so v reševanju problemov naročnika. S to inovacijo nam je uspelo usvojiti kovanje Ti in Ti zlitin za kupca, ki je začel svojo poslovno

▀ Vsi nagrajenci GZS Dravograd

pot na tem področju, tesno povezanim z uporabo metalurških izdelkov v medicini, letalstvu in vesoljski tehnologiji. Rezultat inovacije je dolgoročno sodelovanje s kupcem, ki je zadovoljen s storitvijo, podjetje pa je pridobilo naročila z dodano vrednostjo, za faktor dve višjo, kot je povprečje v podjetju.

- ▀ Mag. Miran Kadiš, Marjan Hovnik, Marko Ažman, Branko Oder, Janko Repas in Silvo Javornik za inovacijo Nov koncept kovanja težkih odkovkov. S celovitim pristopom k problematiki izplena pri izdelkih iz 42-tonskih ingotov je timu uspelo najti nov koncept kovanja. Inovacija je uspešen primer, kako lahko problem rešimo le, če podrobno poznamo proces, v katerem težava nastaja. S spremembo tehnologije se je kar za tri odstotke povečal izplen, hkrati pa je nakazana rešitev za nadaljnje izboljšave na tem področju.

... IN ENO ZLATO PRIZNANJE (INOVACIJA SE JE UVRSTILA NA RAZPIS NA DRŽAVNI RAVNI)

- ▀ Andrej Vrečič, mag. Darja Oblak, Gregor Herkovič, Sašo Mačič in Gregor Mali za inovacijo Vrhunsko orodje za delo v vročem. Rezultat raziskovalno-razvojnega projekta s področja novih jekel z lastno blagovno znamko je jeklo RAVNEX HD, namenjeno za delo v vročem, ki je vrhunsko jeklo za tlačno litje Al in Al zlitin. Timu je uspelo najti ustrezno kemijsko sestavo jekla, ki pri ustrezni obrabni obstojnosti zagotavlja bistveno višjo žilavost in odpornost pri nastanku mikrorazpok. To je še ena zgodba, kjer je uspelo združiti znanje o izdelavi super čistih jekel in izkušnje s področja poznavanja vpliva legirnih elementov na lastnosti jekla. Zgodba, ki je eden od stebrov strateškega razvoja podjetja.

Nagrajencem čestitamo! ●

besedilo Vesna Pevec Matijević, prodajna menedžerka, Metal Ravne

foto Arhiv podjetja Metal Ravne

PRODAJNIK Z DUŠO IN SRCEM

Februarja je oddelek Prodaja dobil novega direktorja, Milana Gradišnika. Biti zaupanja vreden partner in imeti zveste kupce, so želje vsakega prodajnega direktorja.

S 15. februarjem ste v Metalu Ravne prevzeli funkcijo direktorja prodaje. Kakšna je bila vaša poklicna pot?

Ta datum ima zame očitno velik pomen, saj sem se skoraj na isti dan pred 21 leti po končanem študiju metalurgije prvič zaposlil v takratni Železarni Ravne v oddelku Kovačnica, kjer sem kot mlad diplomirani inženir začel svojo poklicno pot. Po opravljenem pripravništvu so me hitro vključili v delo Kovačnice, in sicer v takratnem oddelku Krčilnica, kjer sem opravljal delo tehnologa, planerja in tudi neke vrste prodajnika, saj sem imel precej stikov s kupci krčilnih odkovkov. Po dobrem letu sem bil premeščen na oddelek priprave dela, kjer sem bil odgovoren za izvajanje storitev kovanja nikljevih zlitin za nemškega kupca in je bilo poleg poznavanja tehnologij potrebno tudi poznavanje tujega, predvsem nemškega jezika. Kmalu v letu 1995 sem prevzel vodenje celotnega oddelka Priprava dela Kovačnice, ki sem ga opravljal vse do leta 1997, ko sem dobil nalogo posodobiti takratni oddelek Maloprodaja in je bil ustanovljen Steel center, od koder se je začela prodaja končnim kupcem tudi zunaj Slovenije. Tega dela nisem opravljal dolgo, saj mi je takratni direktor Komerciale dodelil nalogo prodaje za različne, takrat bolj »eksotične« trge, ki sem jo opravljal vse do danes. Uspešnost mojega dela prodajnega menedžerja od vsega začetka temelji na osebnem prizadevanju, dobrem prodajnem timu in prvovrstnem proizvodu, ki je zaščitni znak Metala Ravne.

Do prevzema te funkcije ste bili prodajni menedžer za italijanski, španski, portugalski, brazilski, indijski in afriški trg. Sedaj boste sodelovali z vsem svetom. Kakšen bo vaš pristop oziroma kakšne bodo spremembe v vašem delu? Kakšne izzive vidite na novem delovnem mestu?

Ja, opravljal sem delo prodajnega menedžerja za omenjene trge. V zadnjih letih, še posebno v letu 2012, pa sem hkrati opravljal delo namestnika direktorja prodaje, tako da mi je novo delovno mesto dokaj dobro poznano. Seveda sem z leti zelo dobro usvojil delovanje trgov, za katere sem bil direktno odgovoren, hkrati pa sem posredno spoznaval še ostale trge, kupce in navade, tako da mi je s tem prehod na celotni svet precej olajšan. Ker so osnovni principi v poslovnem svetu glede kakovosti izdelka, zanesljivosti in lojalnosti do kupca enaki, ni pomembno, za katere države gre in jih velja za vse do potankosti spoštovati. Seveda pa je treba upoštevati specifičnosti vsakega trga oziroma že vsak kupec ima svoje posebnosti in če jih dobro poznaš, ti prinašajo konkurenčno prednost, ki pa je danes ključnega pomena. Moj pristop bo temeljil predvsem na poznavanju potreb posameznih trgov in ugotovitvah, kje lahko z našimi trenutnimi izdelki povečamo naš tržni delež, kako prodati čim več izdelkov z višjo dodano vrednostjo in v katero smer velja razvijati proizvode

Metala Ravne, da bomo zanesljiv in konkurenčen proizvajalec jekel tudi v prihodnje. Moja naloga bo predvsem voditi prodajno ekipo, jo usmerjati in povezovati tako s kupci, proizvodnjo in razvojem pri vsakodnevnem poslovanju in v prihodnosti razvijati nove trge z obstoječimi proizvodi ter dodajati nove, tehnološko zahtevnejše z višjimi dodanimi vrednostmi. Za vse naštetu bo potrebno najverjetneje okrepiti prodajne aktivnosti in kapacitete s strani prodajnikov, pospešiti marketing Metalovih jekel in trženje strateških izdelkov na zahtevnih trgih.

V Metalu Ravne je oddelek Prodaje razdeljen na pet geografskih področij, vsako vodi prodajni menedžer. Pred tremi leti smo uvedli tudi oddelek mehanskih odkovkov, ki ga vodi produktni menedžer. V oddelek Prodaja spada tudi Notranja prodaja. Glede na to, da oddelek podrobno poznate, saj ste bili kar nekaj let prodajni menedžer, ali je ta organizacija optimalna ali pa načrtujete kakšne spremembe?

Oddelek prodaje je res razdeljen na šest prodajnih področij, od tega je področje mehansko obdelanih odkovkov, ki ni geografsko,

ampak produktno naravnano. Prav na tem področju smo naredili že prvo spremembo, tako da bo s pomočjo novega prodajnega tehnologa omogočeno povečevanje obsega prodaje, ki je zaradi višje dodane vrednosti še posebno pomembna za Metal Ravne. Ostala področja so dokaj dobro urejena in bi potrebovala le nekaj sprememb, predvsem v prerazporeditvi posameznih kupcev k posameznim prodajnim menedžerjem. Glede oddelka notranje prodaje pa razmišljam, kako še razširiti njegovo funkcijo, da bo večja pomoč prodajnim menedžerjem in komercialistom z namenom razbremenitve vsakodnevnega rutinskega pisarniškega dela, tako da bodo le-ti lahko še več časa namenili trgu in kontaktom s kupci.

Ni vsak človek primeren za dobrega prodajnika, nekateri celo pravijo, da se kot prodajnik rodiš, prav tako pravijo »Enkrat prodajnik, vedno prodajnik«. Ali se strinjate s tem? Kakšne so po vašem mnenju karakteristike dobrega prodajnika?

Nekaj o tem bo že držalo. V Metalu Ravne je jedro naše prodajne ekipe že nekaj časa v enaki zasedbi, kar kaže dobre rezultate Metala Ravne glede na konkurenčna in ostala slovenska podjetja v zadnjih letih, torej to pomeni, da je ekipa dobra. Očitno smo vsi prisotni narejeni – če že ne rojeni – za prodajnike, saj če ne bi bili, ne bi mogli opravljati tega dela na tako dolgi rok, kot ga opravljamo. Menim, da je ta stalnost pri tem delu velika prednost, saj si z leti nabereš izkušnje, ki jih še kako potrebuješ pri vsakodnevni odločitvah, hkrati pa pomeni stalnost veliko prednost za podjetje navzven, ker s tem lažje vzdržujemo stike z znanimi kupci, saj imajo le-ti večje zaupanje v stabilnost podjetja.

Dober prodajnik mora imeti poleg ustrezne izobrazbe komercialna znanja in tehnično-tehnološko znanje, aktivno mora znati najmanj dva tuja jezika in biti poznavalec trga ter psihologije prodaje.

Odlike prodajnika pa so vsekakor delavnost, radovednost, potrpežljivost, želja po odkrivanju nekaj novega in še posebno vztrajnost, saj če te vržejo skozi okno, je dobro zlezti nazaj, in to po kakršnikoli poti. Če ne takoj, pa vsaj jutri.

Kakšne so trenutne tržne razmere in kaj so kratkoročni cilji prodaje v letošnjem letu?

Trenutne tržne razmere so negotove in jih je težko napovedovati. Ob vsesplošnem gospodarskem in bančnem krču se to odraža tudi v jeklarski panogi, saj imajo jeklarska podjetja velike težave. V Metalu Ravne opažamo upad naročil. Če se primerjamo z istim obdobjem lani, je količina prodanih izdelkov manjša. Ohrabrujoč pa je trend knjiženja novih naročil, na osnovi katerega vidimo možnost doseganja cilja prodaje za leto 2013. Poleg manjših količin na trgu je težava predvsem v pritiskih na cene, saj celo evropski in ne samo azijski konkurenti zaradi pomanjkanja naročil precej znižujejo cene, da ohranjajo lastno proizvodnjo pri življenju. Kljub vsemu menim, da smo dokaj uspešni. Res knjižimo naročila v zadnjem trenutku, na meji proizvodnih pretočnih časov, vendar je to glede na današnji trend, ko kupci nimajo dolgoročnih napovedi, potrebno in pomeni konkurenčno prednost. Za mesec maj in junij nam je uspelo pridobiti naročila za valjarno tako, da smo uvedli četrto izmeno, sedaj poskušamo obdržati trend še za kasnejše mesece.

Prisotni smo v več kot 50 državah sveta. Naši največji trgi so nemški, italijanski in ameriški. Kakšni so naši tržni cilji v prihodnje, na katere trge se bomo še usmerili?

To so naši trije največji trgi, ki tudi glede na potrebe po jeklu obsegajo več kot 50 odstotkov skupne prodaje Metala Ravne. Preostalih 50 odstotkov prodaje je porazdeljenih na veliko število držav. Prva naloga prodaje je obdržati in povečati delež prodaje pri že obstoječih kupcih, kar ob konkurenci, ki prav tako išče tržne deleže, ni lahko. Poleg starih pa poskušamo najti nove kupce, ki jih iščemo povsod in jih je treba prevzeti od drugih konkurenčnih proizvajalcev. Vsekakor pa nas čakata dva velika tržna izziva, in sicer Rusija in Kitajska, ki sta sami veliki proizvajalki in hkrati porabnici jekla. Na teh dveh trgih trenutno nismo oziroma smo zanemarljivo prisotni in že v letu 2014 nameravamo aktivneje začeti prodajati na omenjenih trgih.

Danes je Metal Ravne med desetimi največjimi proizvajalci orodnih jekel. Kje bo po vašem mnenju Metal Ravne čez pet let? Kam menite, da bi se morali usmeriti – na katere izdelke?

Osebnostno menim, da bo Metal Ravne ostal v elitni deseterici, saj glede na strategijo podjetja in z naložbami v proizvodne agregate, strokovne sodelavce in podporo prodaji ustvarjamo možnost proizvodnje še bolj kakovostnih izdelkov. S tem se že usmerjamo na zahtevne trge na področju energetike za kupce, kot so Siemens, Alstom in v zadnjem času General Electric. Tudi avtomobilska industrija je velik izziv, kjer smo s pridobitvijo novega EPŽ lahko še bolj prisotni pri proizvodnji jekel za visokokakovostna orodja, enako velja za jekla za izdelavo valjev in industrijskih nožev. Program mehansko obdelanih odkovkov pa je v vsakem primeru ena največjih prioritet razvoja Metala Ravne. Ostaja nam še en cilj, ki je visoko na nebu in se imenuje letalska industrija, za katerega pa potrebujemo dodatne investicije tako v opremo kot tudi v sodelavce.

Kako se razbremenite po napornem delovniku?

Po napornem delovniku ostajajo po navadi le večeri in vikendi, kadar pa sem v tujini, pa so tudi ti zasedeni s sestanki, potovanji ali druženji s kupci ali partnerji. Kljub temu najdem čas, da se vsaj malo razgibam in prezračim glavo z vsakodnevnimi pohodi, plavanjem, pozimi s smučanjem in z druženjem s prijatelji, katerim, če imam čas, tudi kaj dobrega skuham. Kljub službenim potovanjem še vedno rad odpotujem na krajše družinske izlete v tujino, najrajši pa kar v Slovensko primorje, Brda ali pa uživam v zeleni Koroški, ob kakšni dobri knjigi.

Če ne bi opravljali dela, ki ga opravljate, kaj drugega bi si izbrali v življenju?

Pravzaprav sem z izobrazbo metalurga nadaljeval tradicijo svoje družine, saj sta oba deda delala v Kovačnici, v nekdanji Železarni Ravne pa tudi oba starša. Prav v Kovačnici sem začel delati tudi sam in šele kasneje sem predsedal na prodajo, tako da je prodaja moja druga izbira in očitno kar dobra. Tudi če bi moral početi kaj drugega, bi vseeno rad opravljal sorodno delo kot zdaj, torej delo z ljudmi, z dosti dinamike in potovanji, s čim manj vsakodnevne rutine in tako, ki obenem zahteva tudi tehnično znanje. ●

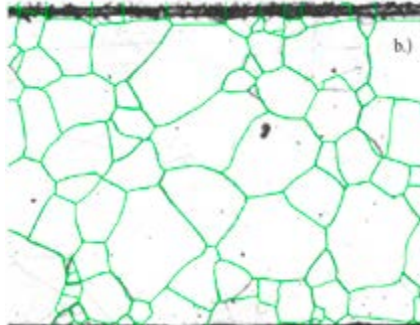
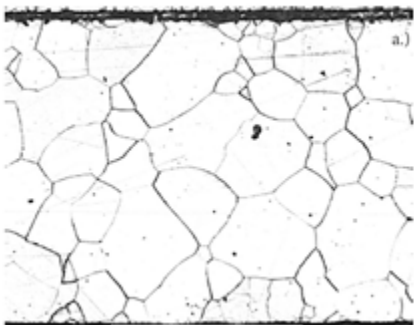
besedilo Gašper Novak, inženir za elektropljučevine, Razvojni center Jesenice

foto Gašper Novak, Razvojni center Jesenice

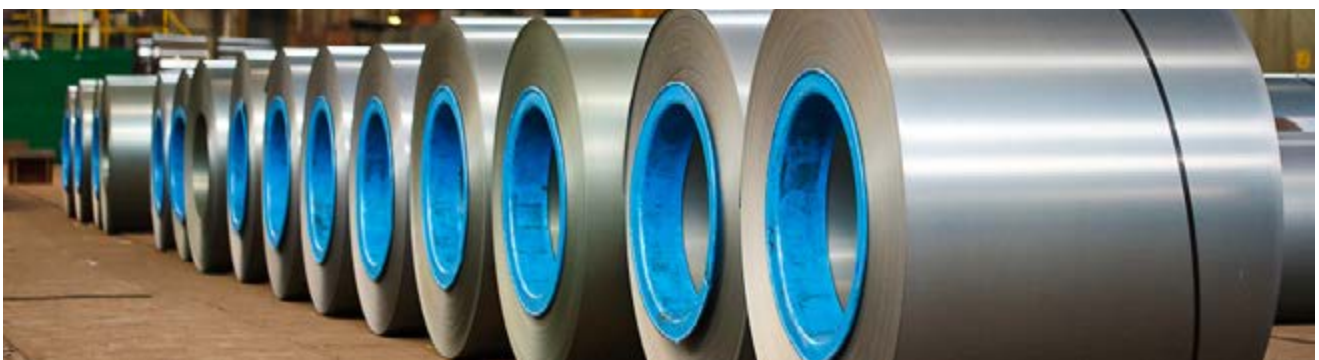

Z RAZVOJEM IZBOLJŠALI GEOMETRIJO HLADNO VALJANEGA TRAKU

Za doseganje zahtevanih elektromagnetnih lastnosti neorientirane elektropljučevine z največjimi dovoljenimi vatnimi izgubami od 3,1 do 3,3 w/kg pri debelini 0,50 mm je bilo v obratu Hladna predelava podjetja Acroni treba izvesti vmesno žarjenje v zvonastih pečeh. Vmesno žarjenje je, poleg daljše tehnološke poti, negativno vplivalo na geometrijo traku, kar se je odražalo v povečanju števila reklamacij in posledično nevarnosti izgube naročil.

a) Mikrostruktura, slikana z optičnim mikroskopom in b) obdelana s programom za določitev velikosti kristalnega zrna

Standard SIST EN 10106:2007, Hladno valjana neorientirana elektropljučevina in trakovi, klasificira neorientirane elektropljučevine glede na največje dovoljene vattne izgube in najmanjšo zahtevano indukcijo pri določeni poljski jakosti. Kemijska sestava in mehanske lastnosti po standardu niso opredeljene, tehnološka pot izdelave pa je odvisna od proizvajalčeve tehnološke opremljenosti in je know-how podjetja. Ustrezna določitev kemijske sestave kot tudi predviden postopek predelave sta odvisna predvsem od zahtevanih elektromagnetnih lastnosti.

Za doseganje elektromagnetnih lastnosti visokokakovostnih neorientiranih elektropljučevin kvalitet M310-50A, M320-50A in M330-50A je bilo po tehnološki poti v obratu Hladna predelava med hladnim valjanjem potrebno vmesno žarjenje kolobarjev v zvonastih pečeh. Žarjenje je trajalo 27 ur na temperaturi 800 °C (izoblikovanje mehkomagnetnih ravnin). Kljub žarjenju zanesljivost doseganja rezultatov ni bila na zadovoljivi ravni, vmesno žarjenje pa je negativno vplivalo na geometrijo hladno valjanega traku s pojavom robne valovitosti. Zaradi izredno ostrih geometrijskih zahtev nekaterih naših kupcev in neobla-

dovanja robne valovitosti smo bili pred izgubo naročil.

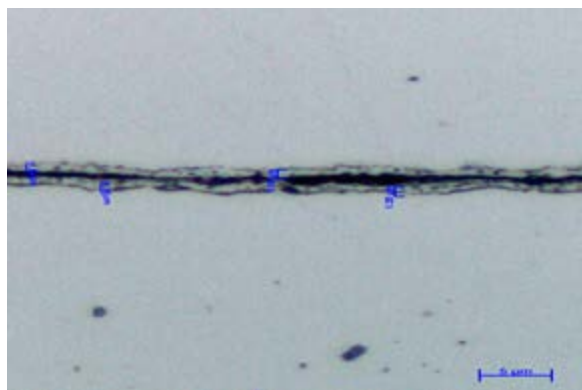
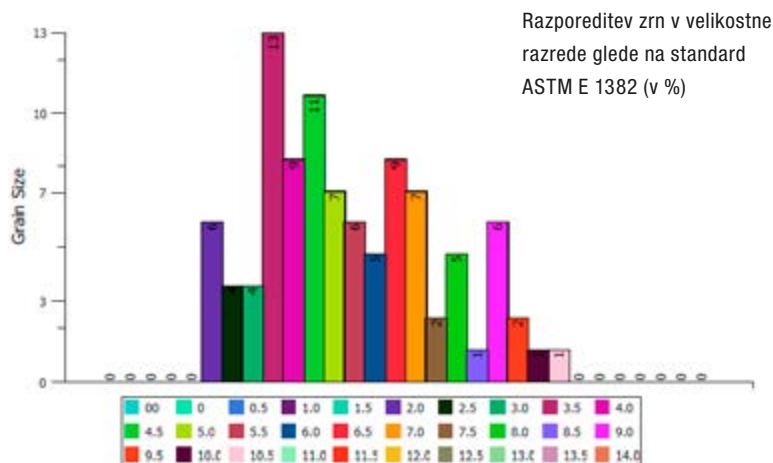
Razvoj neorientirane elektroplöčevine EV21-P je zajemal spremembo v stopnji legiranja glavnih legirnih elementov, tj. Si, Al, Mn in P. Razmerje med glavnimi legirnimi elementi, predvsem Al, Mn in P, je bilo treba prilagoditi tako, da kljub visoki stopnji legiranja plöčevino lahko ustrezno predelujemo, na razogljilöeavalno rekristalizacijski liniji dosegamo vsebnost ogljika v predpisanih vrednostih in kontrolirano naörtujemo ustrezno velikost kristalnih zrn.

Za Acroni razvoj kvalitete EV21P pomeni:

- znižanje stroškov predelave in krajši čas izdelave (odpade vmesno žarjenje v zvonastih pečeh),
- povečanje zanesljivosti doseganja elektromagnetnih lastnosti,
- izboljšanje ravnosti hladno valjanega traku,
- zmanjšanje števila reklamacij,
- večji asortiment kupcev s strožjimi geometrijskimi zahtevami za trak. •

00	0	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	5.5	6.0	6.5	7.0	7.5
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.10	3.66	3.66	13.41	8.54	10.98	7.32	6.10	4.88	8.54	7.32	2.44

8.0	8.5	9.0	9.5	10.0	10.5	11.0	11.5	12.0	12.5	13.0	13.5	14.0	Standard
4.88	1.22	6.10	2.44	1.22	1.22	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	ASTM E 1382

• Velikost oksidacijske plasti po razogljilöeavalju

besedilo Janez Rozman, vodja oddelka Jeklarske surovine, Acroni

foto Stane Jakelj, Razvojni center Jesenice

POVEČALI NASIPNO TEŽO JEKLENEGA VLOŽKA

► Drobilec jeklenega odpadka – stroj Hammel VB 1500 DK v Acroniju

Za optimalno rešitev situacije smo v Acroniju pristopili k projektu Povečanje nasipne teže jeklenega vložka za elektroobložno peč. Namen omenjenega projekta je mletje oziroma drobljenje jeklenega odpadka kvalitete E1 in s tem pridobiti odpadek manjše granulacije. Ta nam omogoča zmanjšanje volumna v zakladalni košari in povečanje nasipne teže jeklenega odpadka v elektroobložni peči.

Začetki projekta segajo v leto 2012. Po pripravi potrebne dokumentacije se je začelo zbiranje ponudb za stroj – drobilec, s katerim se bo izvajala predelava jeklenega odpadka E1. Z ekipo sodelavcev, ki smo delali pri projektu, smo si ogledali nekaj podjetij, ki se ukvarjajo s predelavo jeklenega odpadka ali pa stroje v ta namen izdelujejo. S kakovostjo nas je prepričalo nemško podjetje Hammel Recyclingtechnik GmbH iz Bad Salzungena v Nemčiji. V ožji izbor sta prišla dva stroja, namenjena predelavi jeklenega odpadka, in sicer manjši VB 950 DK in večji stroj VB 1500 DK. Po opravljenem testu z lastnim jeklenim odpadkom na sedežu podjetja Hammel je vodstvo Acronija sprejelo odločitev o nakupu stroja VB 1500 DK. Stroj je trenutno največji mobilni drobilec jeklenega odpadka na svetu in trenutno prvi v Evropi.

Stroj poganjata dva dizelska motorja prostornine 18 litrov. Motorja preko hidravličnih črpalk in dveh hidro motorjev poganjata dve drobilni gredi, ki sta nameščeni v lijaku drobilnika. Sestavni deli drobilnika so še premična korita za odpadek ter

V Jeklarni Acronija nam je pri zakladanju jeklenega odpadka v elektroobložno peč največji izziv jekleni odpadek kvalitete E1, ki ima za zakladanje v elektroobložno peč prevelik volumen, a obenem nizko nasipno težo. Ta vložek v kombinaciji z ostalimi vrstami vložka uporabljamo za izdelavo konstrukcijskih in elektro jekel. Zaradi nizke nasipne teže se za zakladanje elektroobložne peči pogosto uporabljajo tudi štiri košare, kar podaljšuje čase izdelave jekla.

vodoravni in poševni transportni trak za izvoz mletega odpadka. Stroj stoji na gosenicah, ki so namenjene za premik stroja. Velika prednost stroja je v njegovi mobilnosti, ki nam omogoča zmanjšanje manipulacij oziroma prekladanje materiala na skladišču in nakladanje mletega materiala direktno na vagon. Za posluževanje stroja se uporablja bager, ki je namenjen manipulaciji z jeklenim odpadkom. Drobilec preko daljinskega upravljalnika upravlja strojnik bagra.

V zadnjih dneh maja je bil stroj Hammel VB 1500 DK dobavljen v Acroni. Ob prisotnosti mehanikov Hammla in serviserjev podjetja Bijol, zastopnika za omenjene stroje v Sloveniji, je bilo izvedeno usposabljanje strojnikov in opravljen je bil končni prevzem stroja. Do konca maja smo »proizvedli« prve količine odpadka E40 Acroni. Za predvideno učinkovitost projekta in normalno delo oddelka jeklarskih surovin je potrebna nabava dodatnega bagra, ki bo namenjen za posluževanje stroja.

Predvideni učinki projekta so povečanje nasipne teže jeklenega odpadka pri zakladanju elektroobložne peči in zmanjšanje oziroma nadomestitev količin kupljenega klasičnega »šredra« E40. To pomeni zakladanje peči z dvema zakladalnima košarama za izdelavo ene šarže, enakomernejšo in manjšo granulacijo vložka in s tem smiselnost povečanega vnosa energije pri taljenju v elektroobložni peči. To nam bo omogočilo skrajšanje časov izdelave šarže jekla in posledično zmanjšanje njenih stroškov. ●

POSLOVNI INFORMACIJSKI SISTEM V METALU RAVNE

S »kick-off« sestankom smo začeli projekt prenove poslovnega informacijskega sistema v Metalu Ravne in s tem tudi zamenjave obstoječega sistema, katerega začetki segajo v leto 1973.

- Uvodnega sestanka se je udeležil tudi direktor slovenske podružnice Oracla Rajko Novak, ki je na kratko predstavil potek projekta.

Ideja o novem poslovnem informacijskem sistemu je zorela že kar nekaj časa. Ker je Metal Ravne del skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, je bilo hkrati logično in pričakovano, da bo projekt prenove poslovnega informacijskega sistema potekal na ravni SIJ-a. Nov sodobnejši poslovni informacijski sistem je v sedanjem času in okolju bil nuja, tako z vidika Metala Ravne kot tudi skupine SIJ, saj se povečujejo zahteve po vedno novih informacijah, katerih pretok je vse hitrejši.

Od uradnega začetka projekta (podpisa pogodbe) je minilo že več kot leto, medtem ko je od prvih idej o prenovi poslovnega informacijskega sistema preteklo že kar nekaj let. V tem času smo sodelavci Metala Ravne tesno sodelovali pri pripravi predlogov in zasnov za nastajajoč sistem. Maja se je projekt uradno začel tudi v Metalu Ravne in bo potekal vse do preho-

- Oraclova ekipa si je ogledala tudi proizvodnjo v Metalu Ravne.

da na nov sistem, ki je načrtovan v začetku novembra, in bo tekel še nekaj mesecev po prehodu. Do takrat nas čaka še veliko dela, predvsem v obliki testiranja novih aplikacij, pregledov in prilagajanja poslovnih procesov aplikacijam ter obratno, priprava podatkov na migracije ...

Vsak prehod na nov poslovni informacijski sistem je zahteven proces z veliko neznankami, ki jih je treba med implementacijo v kar se da največji meri zaznati in odpraviti. Ne glede na vse je na projekt prenove informacijskega sistema treba gledati s pozitivnimi očmi in zavedanjem, da bo nov informacijski sistem prinesel nove, naprednejše rešitve in priložnosti, ki jih bomo morali posamezniki in družba kot celota iskati in implementirati v naše delo, rezultat pa bodo boljše odločitve in boljši rezultati poslovanja. ●

ULITO V ŠTEVILKE MAJA 2013

Proizvodnja gotovih proizvodov v t

DRUŽBA	jan.–maj 2012	ocena jan.–maj 2013	indeks
* ACRONI	147.042	109.934	75
METAL RAVNE	33.739	31.213	93
NOŽI RAVNE	654	571	87
ELEKTRODE JESENICE	4.464	3.900	87
SUZ ¹	1.817	1.875	103
SKUPAJ	187.717	147.493	79

SUZ¹ – V obdobju januar–maj 2012 so storitve žarjenja znašale 139,2 t, v letu 2013 57 t.

Prodaja gotovih proizvodov v t

DRUŽBA	jan.–maj 2012	ocena jan.–maj 2013	indeks
ACRONI	149.911	113.579	76
METAL RAVNE	34.456	31.297	91
NOŽI RAVNE	756	701	93
ELEKTRODE JESENICE	4.606	4.166	90
SUZ ¹	2.523	2.514	100
ODPAD PIVKA	98.832	112.144	113
DANKOR OSIJEK	13.393	11.727	88
RAVNE STEEL CENTER	3.509	4.299	127
NIRO WENDEN	1.959	1.926	98
** GRIFFON & ROMANO GROUP	4.366	6.260	143
SKUPAJ	314.310	288.613	92

Število zaposlenih

DRUŽBE SKUPINE SIJ	jan.–maj 2012	ocena jan.–maj 2013	indeks
Zadnji dan v mesecu	3.267	3.180	97
Kumulativno povprečje	3.273	1.282	39

Prodaja gotovih proizvodov v EUR

DRUŽBA	jan.–maj 2012	ocena jan.–maj 2013	indeks
ACRONI	208.644.129	168.433.802	81
METAL RAVNE	76.125.513	66.197.092	87
NOŽI RAVNE	7.323.660	7.400.228	101
ELEKTRODE JESENICE	7.774.406	7.226.986	93
SUZ	3.081.402	3.001.387	97
ZIP CENTER	1.106.082	1.170.646	106
SKUPAJ	304.055.192	253.430.141	83
ODPAD PIVKA	34.824.362	34.426.142	99
DANKOR OSIJEK	4.090.009	3.355.317	82
**** METAL EKO SISTEM	-	4.644.574	-
RAVNE STEEL CENTER	7.905.482	8.734.459	110
NIRO WENDEN	9.639.598	8.725.345	91
SIDERTOCE	6.133.975	5.932.963	97
** GRIFFON & ROMANO GROUP	15.877.752	20.189.486	127
SIJ SLOVENSKA OBDELAVA JEKLA	365.000	456.250	125
KOPO INTERNATIONAL	18.805.222	17.031.964	91
ACRONI ITALIA	2.169.213	36.710	2
*** ACRONI DEUTSCHLAND	215.500	-	-
SIJ, D. D.	3.901.150	3.417.714	88
SERPA	3.130.360	3.106.479	99
ŽELEZARNA JESENICE	5.406	157	3
ŽIČNA CELJE	1.660	1.464	88
SKUPAJ OSTALE DRUŽBE	107.064.689	110.059.024	103
** SKUPAJ VSE DRUŽBE	411.119.881	363.489.165	88

* proizvodnja in prodaja sta bili v januarju nižji zaradi zaključevanja investicije v novo valjavsko ogrodje

** nekonsolidiran podatek

*** družba je od 1. 1. 2013 v likvidaciji

**** družba je postala del skupine SIJ 28. 8. 2012

USPEŠNA AKREDITACIJA ACRONIJEVIH LABORATORIJEV

Kot smo že poročali, je v Acroniju Slovenska akreditacija konec preteklega leta (med 17. in 19. decembrom 2012) opravila redno ocenjevanje s širitvijo v preizkuševalnih laboratorijih (LP) in kontrolnem organu (K). V ocenjevanju je sodelovalo šest ocenjevalcev, ki so ocenjevali tako splošne zahteve standarda SIST EN ISO 17025 kot tudi strokovni del ter zahteve standarda SIST EN ISO 17020, kjer je s 1. aprilom 2012 izšla nova izdaja. Ocenjevanje v kontrolnem organu je potekalo še po prvotni izdaji, prehod na nov standard pa bomo izvedli do naslednjega ocenjevanja, ki je predvideno decembra 2013.

Na ocenjevanju je bilo izpostavljenih nekaj neskladnosti, ki smo jih morali – tako v kontrolnem organu kot v preizkusnih laboratorijih – odpraviti do 18. februarja. Ugotovljene neskladnosti smo obravnavali z vso zavzetostjo in izvedli ukrepe za njihovo odpravo. Opise in dokazila o izvedenih ukrepih smo oddali v predpisanem roku.

Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da so bili potrjeni vsi korektivni ukrepi, tako da nam je bila 3. junija 2013 podeljena nova izdaja akreditacijske listine za laboratorije LP-047.

Prav tako smo uspešno izvedli tudi vse ukrepe iz presoje kontrolnega organa in pridobili novo prilogo k akreditacijski listini kontrolnega organa K-121 z datumom izdaje 12. april 2013.

Vsem, ki sodelujete pri akreditacijskih postopkih, se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujem, hkrati pa tudi vodstvu, ki nas pri tem podpira.

Naslednje redno akreditacijsko ocenjevanje bo glede na najavo potekalo v laboratorijih novembra letos, v kontrolnem organu pa decembra. ●

besedilo Jože Benedičič, vodja kakovosti za laboratorije, Acroni
foto Arhiv Acronija

REZULTATI USTREZAJO ZAHTEVAM

Standard SIST EN ISO/IEC 17025 v točki 5.9 govori o zagotavljanju kakovosti rezultatov preizkusov, v poglavju B pa zahteva: »Laboratorij mora imeti postopke obvladovanja kakovosti za spremljanje veljavnosti izvedenih preizkusov. Nadzor med drugim vključuje tudi udeležbo v programih medlaboratorijskih primerjav ali preizkušanja strokovne usposobljenosti.«

Od akreditiranega laboratorija se torej zahteva, da sodeluje v sistemu medlaboratorijskih primerjav rezultatov na ravni države ali v mednarodnem merilu. Medlaboratorijske primerjave potekajo tako, da se akreditirani laboratorij prijavi v sistem medlaboratorijskih primerjav, po potrjeni prijavi prejme vzorce, ki jih preizkusi po ustreznem postopku in/ali standardu ter rezultate pošlje inštituciji. Inštitut po pregledu rezultatov in statistični obdelavi vseh rezultatov pošlje poročilo, iz katerega je razvidno, kako zanesljivi so rezultati laboratorija.

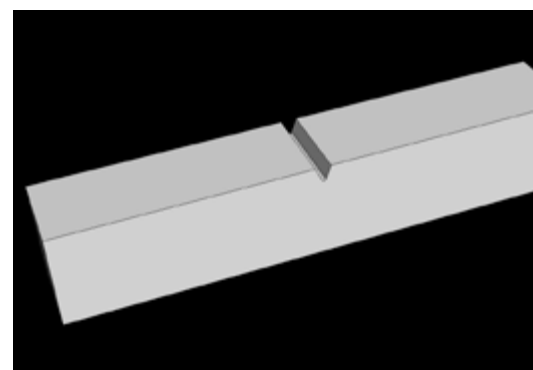
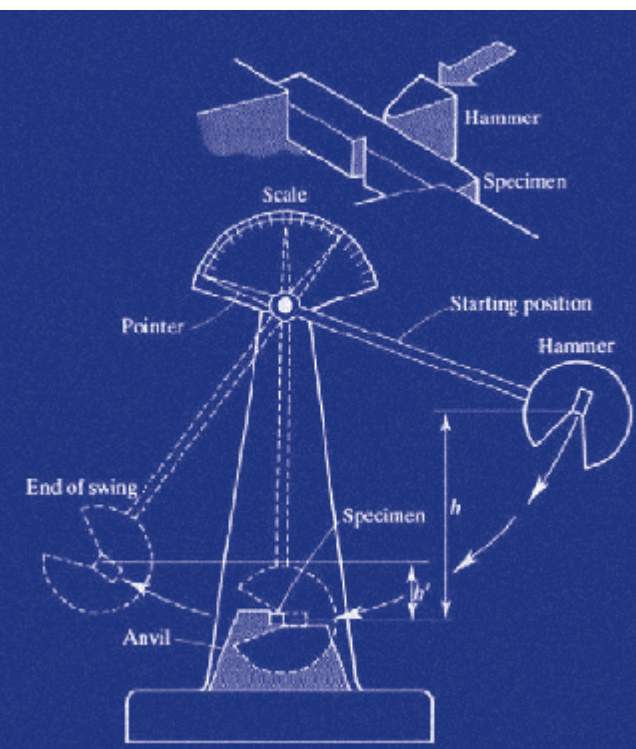
V Acronijevem mehanskem laboratoriju smo tokrat sodelovali pri udarnem preizkusu žilavosti po Charpyju v skladu s standardom EN ISO 148-1: 2010. Proces je bil dolgotrajen, saj smo postopoma prejeli pet različnih kompletov po pet vzorcev, ki smo jih morali preizkusiti pri točno določeni temperaturi. Prejeti vzorci so bili razvrščeni na vzorce z nizko žilavostjo do 30 J (dva kompleta – za preizkus pri sobni temperaturi in pri

0 °C), komplet s srednjo žilavostjo do 120 J (preizkus pri sobni temperaturi) in dva kompleta z visoko žilavostjo do 150 J in do 225 J (preizkus pri sobni temperaturi).

Vse vzorce smo preizkusili pod predpisanimi pogoji in v roku oddali rezultate, ki jih je institucija statistično obdelala. Zadnje rezultate smo prejeli pred nekaj dnevi. V primerjavi z ostalimi laboratoriji smo za vse preizkusne vzorce prejeli oceno zadovoljivo (satisfactory), kar pomeni, da vsi rezultati ustrezajo zahtevam. Tako lahko zaključimo, da smo uspešno sodelovali v letošnjih medlaboratorijskih primerjavah.

S pridobljenimi rezultati smo zelo zadovoljni, saj podjetje in kupci lahko zaupajo v naše rezultate.

Letos se bomo prijavi v medlaboratorijske primerjave za natezni preizkus pri povišani temperaturi v skladu s standardom SIST EN ISO 6892-2 in s tem ohranili visok nivo zaupanja tudi v prihodnje. ●

besedilo Drago Žužel, produktni menedžer – noži za les, Noži Ravne
foto Arhiv Nožev Ravne

ELMIA WOOD 2013 – VITAMINSKA INJEKCIJA ZA INDUSTRIJO

Noži Ravne so sorazstavljali na največjem mednarodnem sejmu opreme in orodja za gozdarstvo.

• Vstop na sejmišče

• Različni stroji za izdelavo sekancev

• Nož, vgrajen v stroju za mletje hlodov in izdelavo sekancev

Sejem Elmia Wood je največji sejem opreme in orodja za gozdarstvo na svetu, od sekanja in spravila do primarne obdelave lesa. Odvija se vsaki dve leti v območju Elmia – blizu mesta Jönköping na Švedskem, sejem je vsako četrto leto tudi mednarodni.

Zanimivost tega sejma je, da se dogaja na prostem v glavnem v gozdovih in na obronkih gozdov, zato je potekal v zelo sproščnem vzdušju. Organizacija sejma je preprosta, vendar pa so poti zelo dobro urejene – vse so posute s sekancem, tako da obiskovalci niso preveč utrujeni od hoje, saj za obhod celotnega sejemskega prostora porabijo od tri do štiri ure. V štirih dneh, od srede, 5., do sobote, 8. junija, je sejem obiskalo 54.215 obiskovalcev iz Švedske in številnih drugih držav – največ iz Nemčije.

Sejma smo se iz Nožev Ravne udeležili kot sorazstavljavec s podjetjema Tepa iz Švedske (posrednik pri prodaji naših nožev za sekistroj na Švedskem) in King Kong iz Nemčije, največjim ponudnikom orodij za šrederje in mulčerje. Sodelovalo je 474 razstavljalcev, večinoma iz Evrope in Amerike, nekaj jih je prišlo tudi iz Azije.

Razstavljali so vsi največji svetovni proizvajalci opreme za spravilo in primarno obdelavo lesa. Najbolj zanimive so bile demonstracije delovanja različne opreme in strojev. Tako smo lahko od blizu spoznali, kako delajo naši noži v različnih mobilnih sekistrojih. Praktično so prikazali drobljenje vseh lesnih odpadkov, ki nastanejo pri spravilu lesa iz gozda, to pomeni drobljenje vej in panjev kakor tudi ostalega manj kakovostnega lesa. Največ zanimanja je bilo za na trgu najbolj razširjene mobilne sekistroje nemških proizvajalcev Jenz ter Doppstadt in domačega proizvajalca Bruks (ta je naš kupec že vrsto let).

Za naše proizvode je bilo veliko zanimanja predvsem domačih švedskih in norveških kupcev, vzpostavili pa smo tudi več novih kontaktov s potencialnimi kupci iz južne in severne Amerike, Anglije, Irske, Nemčije, Finske in Rusije.

Splošni vtis vseh sodelujočih na sejmu je bil zelo pozitiven, tako se je eden od razstavljalcev na koncu sejma slikovito izrazil: »Ta sejem je bil prepotrebna vitaminska injekcija za celotno industrijo.« •

besedilo Milan Gradišnik, direktor Prodaje, Metal Ravne

foto Milan Gradišnik, Metal Ravne

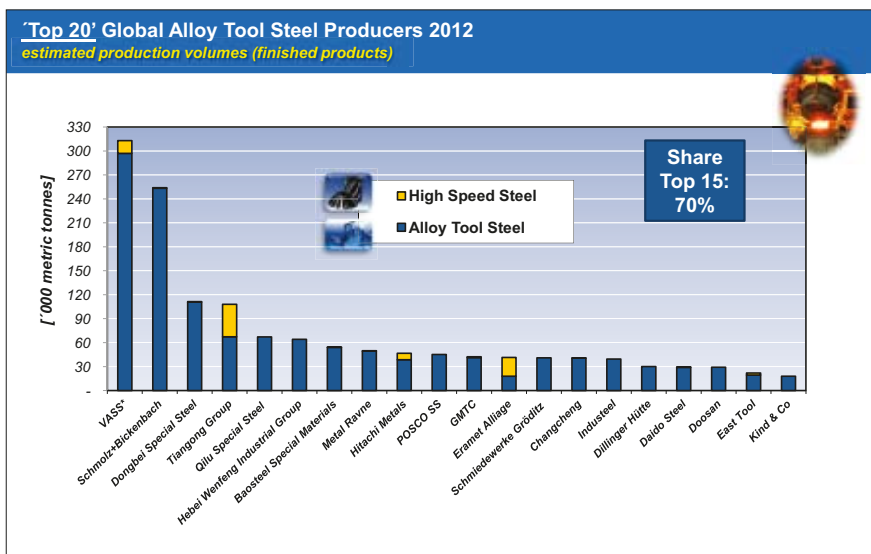
EUROPEAN FINE STEEL CONFERENCE MADRID 2013

Tokratno srečanje evropskih proizvajalcev nerjavnih, orodnih in specialnih jekel se je odvijalo 6. in 7. junija v prestolnici Španije, v deželi, ki se je je splošna gospodarska kriza pošteno dotaknila, saj je trenutna brezposelnost preseгла 25 odstotkov, in ji še ni videti konca.

▲ S konference EFSC

Tudi konferenca je potekala v duhu vsesplošne krize, ki seveda ni zaobšla evropskih proizvajalcev jekel in se je odrazila že v poslovanju v letu 2012. Če se osredotočim le na proizvajalce orodnih in specialnih jekel, kamor spada Metal Ravne kot tretji največji evropski in osmi proizvajalec v svetovnem merilu, je bila poraba omenjenih jekel v Evropi v letu 2012 za šest odstotkov manjša v primerjavi z letom 2011, v prvih štirih mesecih leta 2013 pa še za dodatnih pet odstotkov. Največji padec porabe jekel je zaznati v Nemčiji (13 odstotkov) in Italiji (20 odstotkov), kar je posledica manjšega števila novih modelov v avtomobilski industriji, ki je med glavnimi porabniki orodnih jekel. Metal Ravne se manjši porabi jekel na evropskem trgu uspešno upira s prisotnostjo na drugih trgih, kot sta Severna Amerika in Azija, kjer z osvajanjem novih kupcev in plasi-ranjem novih proizvodov z višjo dodano vrednostjo poskušamo ohranjati korak oziroma prehiteti konkurenco, ki se prav tako bori za svoj tržni delež. Napovedi na zaključku kongresa v Madridu za drugo polletje tega leta niso s stališča večjih količin nič kaj rožnate, zato bo treba za ohranitev količin iz prvega polletja še bolj dosledno upoštevati želje kupcev, kar pa zahteva še večjo fleksibilnost v celotnem procesu izdelave in prodaje jekla, ki ga v Metalu Ravne že dolga leta znamo skovati z odličnostjo. ●

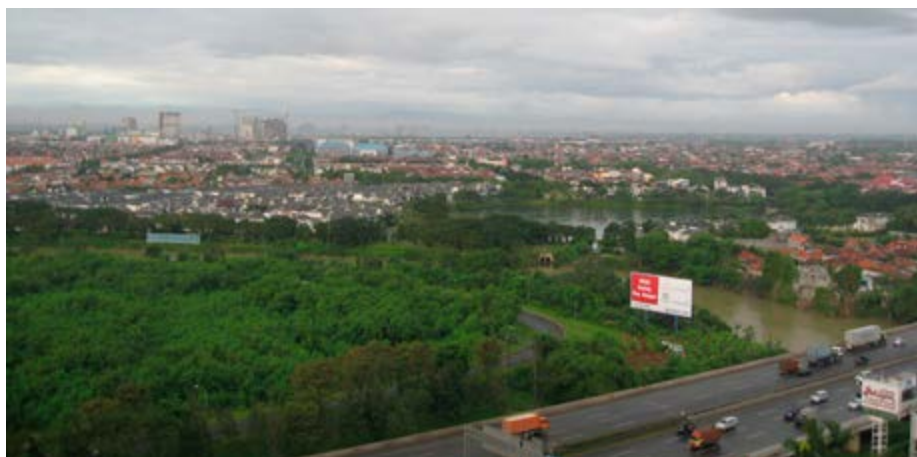

▲ Metal Ravne je na osmem mestu med 20 najboljšimi proizvajalci legiranega orodnega jekla na svetu.

POROČILO O SLUŽBENEM POTOVANJU V INDONEZIJO – NEKOLIKO DRUGAČE

Indonezija je dežela velikih razsežnosti. S površino nad 1,9 milijona kvadratnih kilometrov je po velikosti šestnajsta država sveta, kjer na več kot 18.000 otokih živi preko 234 milijonov Indonezijcev, od katerih je kar 88 odstotkov muslimanov. Tropsko podnebje omogoča bogato favno in floro, ki se razkazuje v številnih vrstah, bogatih barvah in eksotičnih vonjavah ob vsakodnevnem takšnem ali drugačnem žuborenju glasov. Indonezija je v vsej svoji razsežnosti dežela velikih kontrastov; manj v naravi in več v družbi glede na bivalni okoliš in standard posameznika.

Glavno mesto Indonezije – Džakarta, Java

Skupaj z ekipo PT Sumitech

Indonezija se je osvobodila izpod nizozemske kolonialne prevlade leta 1945. Po ekonomskih in drugih kazalcih sodi med manj razvite države jugovzhodne Azije. Lahko rečemo, da se je, do azijske finančne krize 1997 in revolucije z začetkom v letu 1998, razvijala počasi, a vztrajno. Z upravnimi reformami in odprtjem trga po letu 2005 je postala zanimiva za tuje investitorje in se v zadnjem času velikokrat omenja kot peta hitrorastoča država za BRIC-em.

Noži Ravne smo začeli prodajati v Indonezijo že pred več kot sedemnajstimi leti. V začetku smo prodajali predvsem nože za luščenje in rezanje furnirja, nekaj nožev za sekiro stroj in kasneje tudi nože za rezanje pločevine. Po azijski krizi in

začetku nestabilnih razmer na indonezijskem trgu (tudi padeč vrednosti dolarja in izguba dotedanjega distributerja) smo se prodajno iz Indonezije vse bolj umikali. Izboljšanje tržnih razmer po letu 2009 in malo tudi srečen splet okoliščin nas je na sejmiš Drupa in Euroblech 2012 zbližal s Thomasom Harryanto Sumitaro. Ta je lastnik podjetja PT Sumitech, ki ekskluzivno zastopa in distribuira izdelke ameriškega proizvajalca Timken v Indoneziji. Ob prodaji ležajev, predvsem večjim družbam (papirnice, valjarne ...), se je pogosto srečeval s povpraševanjem po rezalnih orodjih – industrijskih nožih. Zato je začel tržiti tudi te, sprva ne naše, ampak od naše konkurence. Dokončen dogovor in podpis pogodbe za zastopanje

▲ Levo, desno, naprej, nazaj – vse je stvar dogovora ...

▲ Težave smo si ogledali na kraju samem ...

▲ Tako smo podajali znanje o nožih, rezanju ter brušenju in utrjevali blagovno znamko Ravne Knives ...

in prodajo naših proizvodov v Indoneziji smo s T. H. Sumitaro podpisali konec leta 2012. Po podpisu so začela prihajati povpraševanja; nato in sedaj tudi naročila.

T. H. Sumitara je pri novih potencialnih kupcih pogrešal predvsem tehnično podporo za uspešno promocijo blagovne znamke Ravne Knives in pridobitev zaupanja kupcev, ki se le stežka doseže brez osebnih kontaktov in razgovorov. Po kratki analizi razmer in trendov razvoja indonezijskega gospodarstva smo se skupaj odločili, da je potreba, pravi čas in priložnost utrditi, predvsem pa povečati in pospešiti prodajo proizvodov Ravne Knives. V prvem koraku smo se odločili predvsem za obisk papirnic in valjarn oziroma steel centrov.

Po časovni uskladitvi »akcije« in dogovoru s kupci smo izdelali načrt potovanja in osnutek sestankov/obiskov – potovala sva Janko Miklavc in Andreja Novak Mesarič.

Asociacija, ki se mnogim pojavi ob imenu Indonezija, je eksotika, krasne peščene plaže Balijskega morja, sonce, plavanje z delfini, ležernost na ležalniku s koktajlom v roki ... Ja, tudi meni se poredijo sline. Žal, v najinem primeru ni bilo tako, nič od tega.

20-dnevno službeno pot sva začela nič kaj komfortno – v petek, 17. maja, zgodnja jutranja vožnja s starim službenim avtom do letališča Jožeta Pučnika (Ali le bova pravi čas?, Naju avto ne bo izdal – ima 300.000 prevoženih km.), nato na letalo v Zürich (občutek konzerve), naprej 12 ur v letalu A380 - 400 do Singapurja (letališče Changi). Po lebdanju med spanjem in dremanjem – ko ne moreš ležati, ker je premalo prostora, ko ne moreš sedeti, ker te že vse boli – še dve uri čakanja na let v Džakarto in po uro in pol dolgem letu sva prispela v soboto ob 12.00 na cilj, na letališče Soekarno Hatta.

Leti so skupno trajali 18 ur (brez vmesnega čakanja ob prestopih). Kakšno presenečenje na cilju? Seveda ... Takoj ob

sestopu naju je vročina kar oblila – preko 32 stopinj z 90-odstotno vlago. Ko si ves trd od sedenja in utrujen od dolgega potovanja, je to pravi šok za telo. G. Sumitara naju je pričakal na letališču ter poskrbel za prevoz do hotela, ki pa ni bil daleč – samo 30 km. Samo??? V Džakarti pomeni 30 km tudi nekaj ur na razbeljenem asfaltu, saj je promet milo rečeno – kaotičen. Dvopasovnica naenkrat postane tri- ali štiripasovnica, vmes pa morje motoristov. Komunikacija med šoferji poteka z rokami ali s hupo. Prava grozljivka! Po nekaj urah smo končno prispeli v hotel – v soboto, ob petih popoldne. In ko sem vsa srečna mislila na tuš in dolgo spanje do naslednjega jutra – glej ga zlomka ... Znana indonezijska prijaznost ne pozna meja – g. Harryanto naju je povabil za dobrodošlico na delovno večerjo, kjer bi podrobno pregledali načrt za naslednje dni. Ali lahko odkloniš takšno prijaznost? Seveda ne ...

In tako se je delo začelo. Vsak dan, ne glede na to, ali je petek ali svetek, Indonezijci delajo. In delali smo tudi mi ... Vstajali smo ob 6.00, po zajtrku ob 7.00 pa nas je že čakal avto s šoferjem. Vožnja v eno stran od dve do štiri ure. Obisk v enem ali dveh podjetjih, odvisno od oddaljenosti, nedelje pa smo izkoristili za premike na druge lokacije – vmesni let v Surabaya (jugovzhodni del Jave) ter v Pakanbaru na Sumatri (severnozahodni otok). Seveda, kot že omenjeno, tokratni obiski pri kupcih niso bili obiski, kjer bi se zgolj predstavili in pridobili povpraševanja/naročila, ampak so potekali v smeri tehnične podpore. Videti je bilo nekako takole: v prvem delu sva predstavila naše podjetje in skupino SIJ – Slovenska industrija jekla, v drugem delu sva podrobneje pojasnila rezalne tehnike, materiale in trdote, primernost in uporabnost posameznih kvalitete ter ne nazadnje vzdrževanje nožev. Sledila je debata, kjer sva jim pomagala rešiti konkretne težave – od pravih tehnik

▲ Kaj bi jedel, kaj bi si izbral? Tipična »padang« večerja

▲ Slastna riba v ananasovi omaki – zopet pekoči

▲ PT Riau Pulp and Paper

brušenja, svetovanja glede brusnih sredstev, nastavitve strojev za optimalen rez ... Na koncu smo si običajno še ogledali proizvodnjo in se pogovorili o morebitnih rešitvah/izboljšavah.

Pri teh treningih (kot smo jih poimenovali), ki so včasih trajali tudi osem ur, je bilo fascinantno to, da ko je bila ura 12.00, smo debato prekinili vsaj za dve uri. Zakaj? Precej populacije je muslimanov in ob 12.00, ko se po mikrofону zasliši pesem, je čas za njihovo molitev. Brez pardona ... In po molitvi, ki je trajala okrog pol ure, so se mirno zleknili v travo ... in počivali približno eno uro.

Po koncu seminarja je zopet sledila nekajurna vožnja v pločevini, na razbeljenem asfaltu. In ker ves dan ni bilo časa za hrano, smo si običajno na poti v hotel privoščili postanek – za večerjo. Kaj bi človek dal vase, da poteši lakoto? Če si v Indoneziji, je »klasično« začinjena indonezijska hrana kar obvezna. Po njej imaš občutek, da se spreminjaš v zmaja, ki bo bruhal ogenj ... Prav zaradi tega prevladujočega okusa čilija ne okusiš, kaj ješ – ali je riba, rak, polž, žaba, kača ...!!! Vse, kar daš v usta – peče, peče ... Ob prihodu v hotel je po možnosti sledilo branje e-pošte (če je Wi-fi in če je bila še normalna ura – okrog polnoči), še kakšna beležka ter priprava na naslednji dan. Nato spanje od pet do sedem ur (bog daj) in ... karavana gre dalje.

Prej sem omenila let na Sumatro. Tja smo šli v eno največjih »pulp and paper mill« – Riau pulp and paper mill, ki spada v skupino April group. To velikost je treba videti, si je ne moreš predstavljati! Govorim o pravem »delovnem« mestu. Podjetje se razteza sredi džungle, na 40 hektarih ograjenega ozemlja, kamor brez vabila ni možnosti vstopa. Ob prihodu te varnostniki skrbno izprašajo in preverijo – preverijo te osebno in prtljago. Znotraj »utrdb« je daleč naokoli edini obstoječi hotel

– last podjetja. Imajo naselje hiš in blokov, kjer živijo zaposleni z družinami, tudi svojo šolo imajo. Na delo se vozijo z avtobusi znotraj območja, redki so avtomobili, okrog tega ozemlja pa je džungla – podjetje ima na voljo 170 hektarov gozdov. Kar pomeni, da za svojo proizvodnjo sami podirajo drevesa, jih obdelajo, narežejo, sesekljajo, pripravijo celulozo, izdelajo papir in iz tega končne izdelke. In ko sem vprašala, ali ograja zadrži divje živali iz džungle, je bil odgovor: načeloma ja, razen kober – te pač najdejo vsako luknjo. Samo kobre?!?!?!

V zgoraj opisanem delovnem ritmu (hotel–vožnja–training/ seminar–vožnja nazaj–hotel) je minilo šestnajst dni, sledila je dolgotrajna pot domov, ki je kar ni hotelo biti konca. Vrnila sva se 5. junija, brez sledu o lepih plažah, brez lenarjenja ob dobri hrani in pijači, brez turističnih izletov ... Kar sva videla indonezijskega utripa in življenja, je bilo posneto iz avtomobila. V samem mestu Džakarta je novejši predel, ki se vedno bolj širi (v mestu živi 16 milijonov prebivalcev). Ko se voziš skozenj, imaš občutek, da si v super modernem vele mestu – ogromne stavbe, barvne luči, krasne izložbe ... Ampak ker smo se mi povečini vozili v industrijskih conah, pogled ni bil lep – revni ljudje v še revnejših kočah ob rekah – ta voda jim služi za kuhanje, umivanje, pranje perila in je hkrati kanalizacija. Ob cesti na preprostih »cizah« prodajajo vse mogoče, tudi napitek mladosti – kobrino kri. In ko se prebijaš meter za metrom v prometnem kaosu, ti kar trkajo na avto, ponujajo svoje izdelke, pojejo in prosijo za denar.

In domače živali? Ja, kokoši so pravzaprav golobčki s tako tankimi kostmi, kot jih imajo naše ribe, ko pa sem videla prvo kravo, sem najprej pomislila: o, kriza, da to vidijo ozaveščeni Slovenci – društvo proti mučenju živali bi bilo na nogah ... – sama kost in koža.

▲ Naselje hišk za zaposlene – za sodelavce, ki so višje na lestvici pomembnosti za podjetje – v utrdbi RAPP

▲ Kraljevska kobra – bila je za steklom, pa se mi je ob fotografiranju vseeno zatresla roka ...

▲ Pošta

▲ Na levi ob cesti ni trgovina, samo perilo sušijo ...

Za Džakarto bi lahko rekla – veliko bogastvo in še večja beda hkrati.

Če me danes kdo vpraša, kako bi v nekaj točkah opisala Indonezijo, ki sem jo spoznala, bi rekla: 1. prometni kaos, 2. vroče in strašno vlažno podnebje, 3. grozno začinjena hrana, vendar čudoviti okusi svežih banan, ananasov in lubenic, 4. prijazni, skoraj ponižno pohlevni ljudje – posledica dolgoletne kolonizacije, 5. ogromna možnost, da stakneš prehlad (vsi notranji prostori so klimatizirani, kar pomeni temperaturno razliko zunaj/znotraj tudi do 15 stopinj) ...

To službeno potovanje je bilo zanimivo in naporno – najini »statistični« podatki kažejo naslednje:

- ▶ V zraku, na letalih – vštveši notranje lete – sva prebila 42 ur.
- ▶ Na letališčih, kjer sva za drage (vendar prepotrebne) kavnice zapravila tretjino dnevnic, sva presedela 20 ur.
- ▶ Obiskala sva skupno 16 podjetij v metalni in papirni industriji.

- ▶ V avtomobilih, na poteh do kupcev, sva trpela preko 120 ur.
- ▶ Ustekleničene vode sva popila najmanj 150 plastenk (vsak približno štiri na dan).
- ▶ Sva se marsikdaj potila, ker nama plačilne kartice niso »vlekle« – smo poskušali, dokler pač ena od mnogih ni »prijela«.
- ▶ Čilija sva pojedla ... ne vem koliko, ampak veliko veliko preveč.

Na koncu poročila lahko sklenem, da je za nama dobra izkušnja ter da imamo skupaj s podjetjem PT Sumitech precejšnje možnosti, da v naslednjih nekaj letih postanemo eden vodilnih dobaviteljev nožev na indonezijskem trgu. Ne morem pa mimo tega, da vam ne povem – želja po rajskih plažah Balijs in lenarjenju na ležalniku s hladnim koktajlom v roki še vedno ostaja ... ●

© Uroš Grabner / [i] [a] [u] [k] [o] [v] [a] [l] [n] [i] [c] [a] [i] [d] [e] [j] [i] [n] [T] [A] [2] [g] [R] [O] [U] [P] [E] [c] [o] [l] [e] [k] [t] [r] [o] [n] [i] [k] [a] [n] [i] [s] [t] [r] [u] [k] [t] [u] [r] [a]

IME, VREDNO ZAUPANJA

besedilo Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla
vir Platts, SBB Insight, Issue 182, maj 2013

SPREMENLJIV TRG ZA PROIZVAJALCE CEVI

Cevovode srečamo povsod. Tisti z manjšim premerom in krajši poskrbijo za to, da pomembni viri pridejo do naših domov, tisti večjih premerov in v dolžini več tisoč kilometrov pa poskrbijo za pretok velikih količin nafte, plina, vode in ostalih tekočin od izvira do porabnikov ali pristanišč, od koder se transportirajo naprej. Izdelani so iz različnih materialov, jekla, plastike in betona, toda na trgu cevovodov velikega premera prevladuje jeklo. Ti cevovodi v glavnem prenašajo nafto in zemeljski plin, uporabljajo pa se tudi za druge tekočine.

Po nekaterih ocenah je bilo samo v letu 2012 položenih 80.000 km cevi. Tudi za leto 2013 so napovedi podobne. Za izdelavo cevovodov je potrebno veliko jekla, ocene za leto 2013 so, da bodo novi cevovodi v tem letu tehtali preko 21 milijonov ton. To je sicer nekaj manj kot v letu 2012, ko je bila skupna teža cevi 23 milijonov ton, kljub temu pa je še vedno ogromna poraba za plošče, ki se uporabljajo v izdelavi teh pretežno varjenih cevi.

Najbolj aktivna pri graditvi cevovodov je severna Amerika, kjer ocenjujejo, da bodo v letu 2013 položili 26.820 km cevovodov v teži 4,3 milijone ton. Glavni izvozniki cevi velikega premera so Evropa, Kitajska, Indija in Japonska, največji uvoznik pa ZDA.

V naslednjih petih letih bi se lahko poraba cevi močno povečala. V svetovnem merilu bodo cveteli projekti cevovodov za prenašanje plina, saj okoljevarstveno zavedanje pomeni nadomeščanje premoga s plinom v energetskem sektorju. Kitajska na primer ima cilj podvojiti dolžino cevovodov s 77.000 km (v 2010) na 150.000 km.

Kar se tiče Evrope, padanje proizvodnje plina pomeni, da bo v prihodnje več uvoza plina. Projekt Severni tok, ki prinaša ruski plin v severno Evropo, je zaključen. Pozornost se je preusmerila na dva nova »Rusija–do Evrope« projekta. Razširitev

Severnega toka bi zagotovila dodatno kapaciteto za severno Evropo. Gre za dva 1200 km dolga cevovoda, ki bi tekla vzporedno z obstoječim cevovodom. Za ta projekt bi potrebovali 2,4 milijona ton jeklenih cevi. Dela se verjetno ne bodo začela pred letom 2015 oziroma 2016. Pogovori tečejo tudi o morskimi razširitvi do Velike Britanije.

Drugi projekt je Južni tok, ki naj bi ruski zemeljski plin pošiljal do južne Evrope preko Črnega morja do Bolgarije. Gre za 2400 km dolg plinovod, v štirih linijah, vključujoč 925-kilometrski podvodni odsek. Iz Bolgarije naj bi plin tekkel do različnih južnoevropskih držav – Madžarske, Srbije, Slovenije, severne Italije in mogoče tudi drugih. Gradnja bo zahtevala 4,3 milijona ton jeklenih cevi – 1,5 milijona za kopenski in 2,8 milijona ton za podvodni plinovod.

Vsi čakajo na Južni tok. Proizvajalci cevi iz celega sveta se borijo za pridobitev pogodb za ta projekt. V sektorju proizvodnje velikih cevi je namreč velik presežek zmogljivosti, kar je manj občutno pri bolj specializiranih izdelkih. Vendar je glavni razlog tega cevovoda dostava ruskega plina v Evropo tako, da se bo izognil Ukrajini, ne pa povečanje ruskega izvoza. Če bo prišlo do dogovora med Rusijo in Ukrajino, bi ta projekt lahko postal nepotreben. ●

besedilo Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla
vir SBB Global Market Outlook, junij 2013

Tržna napoved

- ▶ Svetovna banka je revidirala napovedi za svetovno gospodarstvo navzdol – z 2,4 odstotka na 2,2 odstotka. Evropa ostaja blizu recesije in tudi močnejša gospodarstva, kot je Nemčija, komaj ohranjajo rast. Nezaposlenost znotraj EU se povečuje, investicij pa je tako v zasebnem kot v javnem sektorju malo.
- ▶ Cene jekla so maja padale, predvsem kot posledica padajočih cen surovin. Cene toplo valjanih kolobarjev v Evropi so dosegle najnižji nivo od prvega četrtega 2010. Zato obstaja prepričanje na trgu, da so dosegle dno – kar pa bo odvisno predvsem od nadaljnega trenda rasti cen surovin. Vendar povišanja cen ni pričakovati do tretjega četrtega, saj prihajajo poletni meseci, ko je povpraševanje slabše. Cene v ZDA za razliko od ostalih cen izkazujejo rahel trend rasti, vendar ta verjetno ne bo obstal in se bodo v tretjem četrletju cene ponovno prilagajale.
- ▶ Glede na to, da je povpraševanje še vedno na nizkem nivoju, je glavni problem višek zmogljivosti, in še vedno velja, da bo predvsem od sposobnosti prilagoditve ponudbe povpraševanju odvisno, kakšno bo gibanje cen na trgu v prihodnje.

besedilo Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla
vir World Steel Association, Metalprices, SBB

Glavni poudarki iz sveta jekla

- ▶ Svetovna proizvodnja surovega jekla je maja 2013 znašala 136 milijonov ton, kar je 2,6 odstotka več kot maja 2012.
- ▶ Izkoriščenost zmogljivosti je bila 79,6-odstotna. To je 0,4 odstotne točke manj kot aprila 2013 in 0,9 odstotne točke manj kot maja 2012.
- ▶ Kitajska proizvodnja je bila od proizvodnje v maju 2012 večja za 7,3 odstotka, nemška je padla za 1,5 odstotka, italijanska za 11,1 odstotka, francoska za 3,5 odstotka, španska pa se je ponovno povečala za 4,3 odstotka. Proizvodnja v Turčiji je padla za 2 odstotka in v ZDA za 4,9 odstotka.
- ▶ Cene niklja so se maja gibale okrog 15.000 USD/t.
- ▶ Tudi za cene jeklenega odpadka je bil značilen padajoči trend, povprečna cena v J Evropi je bila konec meseca 285 EUR/t.

besedilo Simon Štumpf, direktor logistike, Acroni
foto Arhiv Acronija

VPLIV POPLAV V CENTRALNI EVROPI NA ACRONIJEVO PROIZVODNJO

V začetku junija smo bili iz javnih občil seznanjeni z naraščanjem rek v porečju Donave, ki so kmalu zatem tudi prestopile bregove. Pri tem so na Bavarskem zalile železniške povezave med Münchnom in Salzburgom ter avtocesto med Münchnom in Salzburgom in pozneje še avtocesto med Passaom in Linzem oziroma Salzburgom.

S tem je železniški tovorni promet v smeri Münchna in obratno popolnoma obstal, kamionski tovorni promet pa je nekaj časa potekal preko Passaua, dokler tudi tam ni poplavilo cestišča.

Na srečo je bil kamionski tovorni promet relativno hitro ponovno vzpostavljen in do hudih zamud dobave blaga kupcem ni prihajalo. Drugačna pa je slika železniškega tovarnega prometa. Še danes, ko to pišem, ni stekel normalen železniški promet, saj so vagoni z našimi surovinami še vedno po vsej Nemčiji.

Kakor verjetno veste, je v Acroniju največja skrb posvečena proizvodnji nerjavne debele pločevine, saj nam ta prinaša največ dodane vrednosti. In kje Acroni kupuje največ nerjavnega odpadka? Ja, uganili ste – v Nemčiji!

V začetku meseca smo načrtovali tri približno enakovredne kampanje ulivanja nerjavnih jekel, in sicer prve tri tedne po 33 šarž. Tako bi zagotovili linearen приход vložka vseh kvaliteta na ogrevne peči in potem na odpremo. Prvi teden pa smo imeli nerjavnega odpadka le za 18 šarž, tako da smo naredili še nekaj šarž nerjavnih jekel, ki se delajo iz drugih jeklenih odpadkov. S tem smo prvi teden zaostali za načrtom ulivanja nerjavnih jekel za približno 1.000 ton.

Torej smo se takoj na začetku junija znašli pred izzivom, kako preplanirati proizvodnjo, da bomo lahko dosegli zadane količine, in sicer ob neznanem podatku, kdaj bomo dobili naslednje količine nerjavnega odpadka. Logično je bilo, da bodo ozka grla ogrevne peči v Predelavi debele pločevine. Če smo hoteli doseči skupne proizvodne številke, smo jih morali namesto z nerjavnimi ploščami zasesti s specialno debelo

pločevino, ki se prav tako toplotno obdeluje na istih pečeh. Tako smo pridobili ogrevne kapacitete za nerjavno pločevino za drugo polovico meseca, ko bomo zagotovili nerjavni vložek za te peči. Dodaten izziv za odlivanje drugih vrst jekel pa nam je pomenila tudi nizka zaloga ostalih vrst odpadka. Tako smo z veliko težavo sestavili kampanje za odlivanje in jih preko Vroče valjarne spravili do ogrevnih peči v Predelavi debele pločevine.

Pohvaliti moram dobro sodelovanje oddelka nabave in vseh oddelkov proizvodnje, ki so morali delati po neoptimalnih načrtih. Danes, ko to pišem, še vedno nimamo vsega nerjavnega odpadka v podjetju in še vedno ne vemo, kdaj bo ves prišel. Trenutno smo ga odlili za 261 ton manj, kakor je bil prvotni načrt, kar pomeni, da le malenkostno zaostajamo. Ob normalnem prihodu nerjavnega odpadka je cilj še vedno dosegljiv, če pa bomo pri tem uspešni, boste to vedeli že v času prebiranja tega članka.

Kot zanimivost naj povem, da smo v začetku junija v enem dopoldnevu izdelali pet različnih scenarijev Jeklarnе, Vroče valjarne in Predelave debele pločevine. Pri tem smo morali upoštevati najprej приход surovin, potem pa sestaviti optimalne kampanje za Jeklarno ter Vročo valjarno in zagotoviti zasedenost peči v Predelavi debele pločevine, zasedenost škarij v Predelavi debele pločevine (zasedene še od prejšnjega meseca), zasedenost medfaznih skladišč ter zasedenost linije CRNO, in vse to v kombinaciji z upoštevanjem obljubljenih dobavnih rokov.

Sodelavcem se na tem mestu še enkrat zahvaljujem!
Z jekleno voljo do cilja! ●

besedilo Jure Vindiš, strokovni delavec VZD, Acroni

foto Alenka Rožič, Acroni

PRIPRAVLJENI NA NEVARNE SNOVI IN KEMIČALIJE

V Acroniju smo v sredo, 12. junija 2013, izvedli praktično vajo ravnanja z nevarnimi kemikalijami. Za temo letošnjega praktičnega in teoretičnega usposabljanja smo si izbrali vodikov peroksid (H_2O_2).

Vodikov peroksid zelo hitro razpade (na vodo in kisik), pri sproščanju pa ima zelo veliko moč in lahko sproži močne eksplozije. V našem podjetju ga uporabljamo za čiščenje dimnih plinov in odpadnih vod ter za analize v kemijskem laboratoriju. V industriji pa se uporablja za beljenje vlaknin (npr. bombaža in papirja), dezinfekcijo (npr. pitne vode), jedkanje tiskanih vezij, beljenje las itd.

Na praktičnem usposabljanju smo zaposlenim prikazali, na kakšen način vodikov peroksid reagira z različnimi kontaminanti:

- v vodikov peroksid smo vsuli železov oksid (Fe_2O_3), nastala je burna reakcija, in sicer se je začelo močno kaditi, peniti in vreti;
- v vodikov peroksid smo vsuli vsebino 4,5-voltne baterije in videli, da je bila reakcija še močnejša kot prej (zelo se je kadilo, vrelo in se začelo močno peniti).

Za konec pa so gasilci GARS Jesenice prikazali še pravi postopek gašenja požara z ročnim gasilnikom na prah in gasilnikom na CO_2 . Med demonstracijo je bilo lepo vidno, da

nam gasilnik z vsebnostjo CO_2 v primeru požara v naravi skorajda ne koristi, uporaben je le v zaprtih prostorih za gašenje npr. električnih postrojenj. V gašenju požara z gasilnikom na prah pa so se preizkusili tudi nekateri prisotni in spoznali, da se teorija gašenja močno razlikuje od prakse (gašenje požara mora potekati vedno v enaki smeri kot piha veter, s curkom gasilnega sredstva pa ogenj oziroma požar režemo/gasimo hlape – gašenje v središče požara ni učinkovito, ker se požar samo še dodatno razširi).

Po končanem praktičnem usposabljanju so se zaposleni/prisotni odpravili v večnamenski prostor, kjer je svetovalka za nevarne snovi Erika Vidic izvedla teoretični del usposabljanja z naslovom Varno delo z nevarnimi kemikalijami, ki mu je sledil še pisni preizkus znanja.

Namen usposabljanja je, da zaposleni, ki ravnaajo z nevarnimi kemikalijami, vedo, kako ukrepati v primeru izrednih dogodkov, kot so denimo razlitje nevarne snovi, požar, nudenje prve pomoči poškodovancem oziroma sebi ter pravilno obveščanje o nastalem dogodku. •

besedilo Anton Košir, industrijski inženir Jeklarne, Acroni
foto Stane Jakelj, Razvojni center Jesenice

VROČE NA PLATFORMI ZA KONTINUIRNO LITJE JEKLA

Na vseh napravah za kontinuirno litje jekla se soočajo z izzivom povišanih temperatur na delovišču. Kritična mesta so ogrevanje vmesne ponovce in potopnega izlivka ter sevalna toplota livne ponovce. Vse skupaj pa se v poletnih mesecih še namnoži s povečanimi zunanji temperaturami zraka in pregretostjo celotne konstrukcije jeklarne.

V Acroniju smo leta 2010 pridobili okoljevarstveno dovoljenje kot IPPC-zavezanec, kar nas zavezuje, da moramo kot upravljavci izvajati določene ukrepe za zmanjšanje emisij v zrak. Na vseh izpustih je treba imeti nadzor in opravljati meritve emisij. Tako je bil posledično eden izmed ukrepov zapiranje prezračevalnih loput na strehi jeklarne. S tem se je onemogočil izstop vročega zraka iz stavbe.

Za izboljšanje pogojev so bili tako v preteklih letih že izvedeni nekateri ukrepi oziroma projekti, ki so bili usmerjeni predvsem v znižanje temperature v hali celotne naprave:

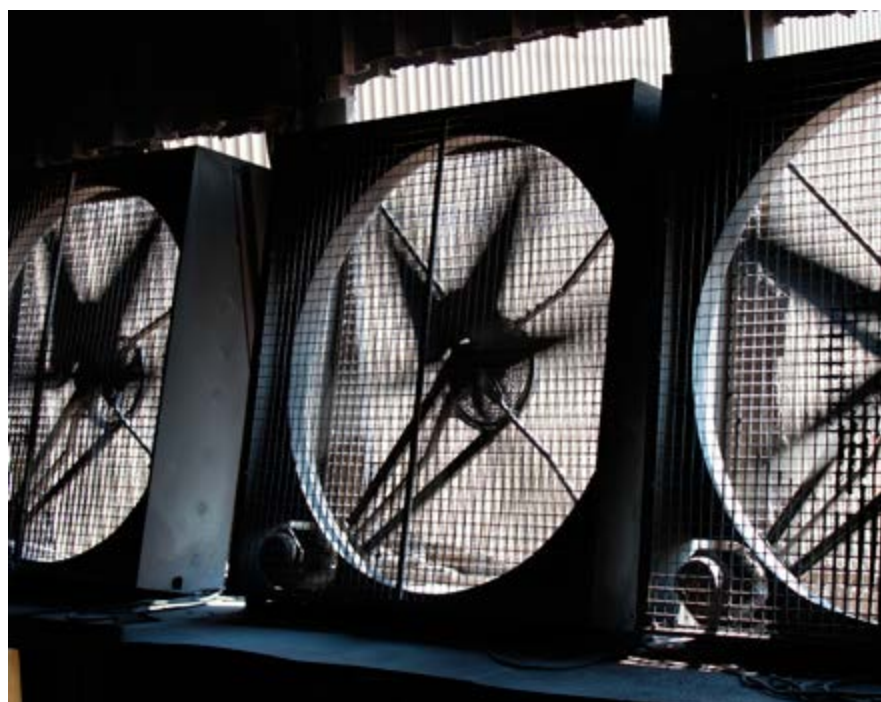
- sesalna napa vročega zraka nad livno ponovco,
- prezračevalni ventilatorji za vpih zunanjega zraka,
- namestitev platna za zmanjšanje prestopa vročega zraka na platformo zaradi sevanja žile izpod platforme,
- lopute na odprtini slepe brame,
- odpiranje Coltov na koti 0 (vzhodna stena),
- odpiranje podesta na vzhodni steni,
- popravilo in zatesnitev metuljčka,
- prehod na 8-urni delovni turnus v poletnih mesecih,
- daljinski upravljalca za odpiranje livne ponovce.

▲ KOKILA

▲ LIVARSKA NAPA

▲ HLADILNA KOMORA

S podobnimi izzivi se spopadajo tudi v drugih jeklarnah, o tem smo se prepričali tudi ob naših obiskih:

- ▶ Cosipa Brazilija: Hlajenje delovišča kontinuirne platforme rešujejo z velikimi ventilatorji, ki pihajo zrak direktno v posadko na kokili.
- ▶ Štore Steel: V času obiska 17. junija 2013 ob 18. uri je bila temperatura 48 °C. Celotna jeklarna je v eni hali, kjer je platforma kontiliva oddaljena od elektroobločne peči samo dobrih 15 m. Med obema napravama ni nobene protihrupne zaščite. Tako so livarji izpostavljeni direktnemu hrupu iz elektroobločne peči (po naši oceni

blizu 100 decibelov), visoki temperaturi in emisijam prahu. Na platformi uporabljajo klimatiziran prostor pred kokilami. Ne uporabljajo nobenega vpihovanja svežega zraka na samo platformo. Delovni turnus v podjetju je 8-urni 6-2 sistem, kar pomeni, da delajo skupaj po šest nočnih izmen.

Zavedamo se, da delovne razmere na kontilivu niso optimalne, zato se bomo tudi v prihodnje trudili, da jih izboljšamo. Trenutno načrtujemo oziroma se že izvajajo aktivnosti pri lokalnem hlajenju, in sicer v prostoru za nastavitev kokile, na mestu livarja in pri pripravi kokile. ●

TUDI TI SI DEL TE ZGODBE

Vsi si v življenju zastavljamo take in drugačne cilje, ki nam v tistem trenutku oziroma obdobju osmišljajo življenje. Kot otroci si prizadevamo pridobiti izobrazbo (čeprav je to bolj cilj naših staršev), kot mladina najti zaposlitev in življenjskega partnerja, kot starši poskrbeti, da otroci pridejo do kruha. Vse to od nas zahteva veliko požrtvovalnosti in jeklene volje, da premagamo vse tegobe in težave, ki jih srečamo na poti do zastavljenega cilja.

ISO 9001		KAKOVOST	Pravočasna proizvodnja izdelkov, ki izpolnjujejo vse zahteve in pričakovanja kupcev.
ISO 14001		OKOLJE	Urejeno delovno okolje. Ločeni odpadki. Spoštljivo do narave. Preudarno z nevarnimi snovmi.
OHSAS 18001		VARNOST	Zdravi in zadovoljni zaposleni. Delovna mesta brez poškodb. Varne delovne razmere.
ISO 50001		ENERGIJA	Varčna in učinkovita raba energije. Skrb za čim boljši izkoristek surovin in energentov.

**Jeklena
volja**
ACRONI

Enako je v podjetju. Tudi podjetje mora imeti visoke, a dosegljive cilje, ki bodo, ko jih dosežemo, prinesli blaginjo vsem zaposlenim. Prava pot do zastavljenih ciljev je vedno najtežja in vijugasta, z mnogo stranpotmi. Da ohranimo pravo smer, imamo v Acroniju štiri kašipote, to so: KAKOVOST, OKOLJE, VARNOST in ENERGIJA. Z njihovo pomočjo so naše odločitve lažje, pravilnejše in finančno bolj upravičene.

Vizijo podjetja, da postanemo vodilni evropski proizvajalec nerjavne in pomemben proizvajalec specialne debele pločevine, lahko dosežemo z upoštevanjem smernic, ki jih določajo zgoraj omenjene vrednote:

Te vrednote v zaokroženo celoto povezuje JEKLENA VOLJA, ki se skriva v vsakem izmed nas. Pomaga tako nam kot podjetju, da skupaj dosežemo – in včasih celo presežemo – zastavljeni cilj.

Doseganje ciljev je odvisno od vseh nas. Od naše jeklene volje (beri: trme), vztrajnosti, odgovornosti in odločitve. Vsi prispevamo svoj delček v mozaik uspešnosti podjetja. Vsi smo del te zgodbe, zato naj bodo kakovost, okolje, varnost in energija tudi nam kašipot pri našem delu.

Pa naj to ne velja zgolj za delo na naših delovnih mestih, ampak tudi drugod. Tudi doma in pri vseh priložnostih se trudimo, da bo naše delo kakovostno, čim manj obremenjujoče za naravo, varno tako za naše zdrave kot za zdrave drugih in energijsko varčno. Le tako bomo na koncu dosegli cilj, ki bo v zadovoljstvo vseh vpletenih in na katerega bomo lahko resnično ponosni.

»Pa še mal' c'nej' bomo pr'šli skoz'!« ●

besedilo Erika Vidic, svetovalka za nevarne snovi, Acroni
foto Stane Jakelj, Razvojni center Jesenice

OČISTILI OKOLICO ACRONIJA

Pomlad je čas čiščenja, tako doma kot okolice. Je čas čistilnih akcij. Tako smo se tudi v Acroniju odločili, da izvedemo čistilno akcijo in pospravimo okolico podjetja.

Akcijo smo organizirali v sredo, 22. maja 2013, povabili pa vse režijske delavce. Odziv je bil izjemen, saj se je akcije udeležilo okrog 130 prostovoljcev. Predvsem pa nas je presenetila dobra volja vseh udeležencev, tako da je akcija potekala v zelo sproščenem vzdušju.

Čeprav nam je maj postregel z vsakodnevnimi padavinami, pa nam je bilo na dan čistilne akcije vreme zelo naklonjeno; ne pre vroče, ne prehladno – ravno prav za delovno akcijo.

Ker je okolica podjetja zelo velika, smo že predhodno določili mesta čiščenja, tako da smo bili že ob začetku čistilne akcije vsi pripravljeni in na svojih mestih. Dokupili smo vse potrebno orodje, kot so grablje, metle, rokavice ...

Med akcijo smo pobirali odpadno embalažo, kosili zelenice, grabili in pobirali veje, pometali okolico, pobirali kosovne odpadke in les, skratka dela nam res ni zmanjkalo.

Kot pa se za takšne akcije spodobi, smo si vsi na koncu zaslužili malico. Koristno delo se je tako zaključilo s prijetnim druženjem, kjer ni manjkalo dobre volje in zadovoljstva, da smo storili nekaj za dobro nas vseh.

Tako smo v Acroniju dokazali, da nam ni vseeno, kakšno okolico imamo, saj je to odraz urejenosti podjetja. Hvala vsem udeležencem za prosti čas in dobro voljo.

Vsem, ki vas zamika, da bi na tla odvrgli plastenko, kavni lonček ali cigaretni ogrek, pa sporočamo, da za to obstajajo koši. ●

KADROVSKA GIBANJA V MAJU 2013

SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA

Maja ni bilo kadrovskih sprememb.

Elena Bajc, strokovna sodelavka za področje kadrov, SIJ – Slovenska industrija jekla

ACRONI

Podjetje so zapustili trije delavci.

Naša nova sodelavca sta postala NIK MEDJA v Jeklarni in PRIMOŽ AMBROŽIČ v Predelavi debele pločevine.

Jubilanti

Jubilant z 20-letnim delovnim stažem je postal BOŠTJAN ILENIČ iz Marketinga. Čestitamo!

Jubilanta s 30-letnim delovnim stažem sta postala ALIJA JEGINOVIČ v Predelavi debele pločevine in DARJA ČOP v Proizvodnih tehničnih službah. Čestitamo!

Jubilantka s 35-letnim delovnim stažem je postala ESMA ČAMDŽIČ v Predelavi debele pločevine. Čestitamo!

Nejra Rak Benič, dipl. upr. org., strokovna sodelavka za HRM 1, Acroni

METAL RAVNE

Novi sodelavci so postali: MATEJ CEHNER, IZTOK FINŽGAR, TADEJ NAVODNIK, MARKO JANŠEK in BRANKO ISKRAČ v Kovaškem programu ter MATEJ KRALJ in ROK ROŽENIČNIK KOROŠEC v Vzdrževanju.

Jubilanti

30-letni delovni jubilej je dosegel JANKO MIKLAVC iz Valjarskega programa, 20-letni delovni jubilej pa DAMJAN VEČKO iz Logistike. Čestitamo!

Zaključek šolanja

MARTIN REPAS iz Nabave je uspešno končal šolanje in postal ekonomist. Čestitamo!

Irena Praznik, strokovna delavka, Kadrovska služba, Metal Ravne

SERPA

Maja ni bilo kadrovskih sprememb.

Irena Praznik, strokovna delavka, Kadrovska služba, Metal Ravne

ELEKTRODE JESENICE

Delovno razmerje je prenehalo dvema sodelavcema.

Rafko Penič, univ. dipl. ekon., vodja Kadrovske službe, Elektrode Jesenice

NOŽI RAVNE

Naša nova sodelavca sta postala MATEJ ČUJEŠ in ANDREJ ODER v Mehanski obdelavi.

Jubilanti

Jubilant s 30 leti delovne dobe je postal JANKO MIKLAVC iz Prodaje. Čestitamo!

Dragica Pečovnik, univ. dipl. soc., kadrovska menedžerka, Noži Ravne

SUZ

Invalidsko se je upokojil VASKO KOSTADINOV iz obrata Jeklarna. Zahvaljujemo se mu za dolgoletno delo in mu v pokoju želimo vse najlepše.

Podjetje sta zapustila dva delavca.

Mag. Tanja Avguštin Čufer, Kadrovska služba, SUZ

ZIP CENTER

Maja ni bilo kadrovskih sprememb.

Jasna Tošič, poslovna sekretarka, ZIP center

ZAHVALA

Družbi Acroni se najlepše zahvaljujem za izplačilo solidarnostne pomoči.
Sead Čatak, Vzdrževanje, Acroni

ZAHVALA

Ob boleči in prezgodnji smrti očeta se iz vsega srca zahvaljujem vsem sodelavcem, ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala za sočutne in iskrene besede tolažbe ter za izkazano pomoč.
Mira Kocijančič, Ekspedit, Acroni

besedilo Olga Aplinc, vodja Kemije, Metal Ravne
foto Franc Gostenčnik, Metal Ravne

OBISK V KEMIJSKIH LABORATORIJIH

Otroci zaposlenih pravijo, da v službi kuhamo železo, merimo svetlobo, v »kuhinji« jih pečejo oči, vidijo smešne kozarce, v delavnici ropota, »na kvantomtru« gledamo računalnike...

● Joj, kako fino bi bilo to tudi v praksi preizkusiti!

● Ob obisku so si učenci v živo ogledali naprave, ki jih poznajo zgolj iz knjig.

● Praktični prikaz filtriranja je učence zelo pritegnil.

Kaj pa o kemijski kuhinji in ostalih oddelkih menijo osnovnošolci ravenske Osnovne šole koroških jeklarjev? Nekaj vtisov nam je poslala njihova učiteljica kemije Majda Nabernik. Pri nas so bili v torek, 21. maja. Pokukali smo v vzorčevalnico, v klasični laboratorij in procesno kontrolo, ki je del laboratorija z direktno povezavo z jeklarjo.

Jan Breznik, 8. razred

V torek smo šli na ogled tovarniškega laboratorija družbe Metal Ravne. Bilo je zelo zanimivo. Nisem pričakoval, da imajo v laboratoriju toliko tehnike. Najbolj zanimivo je bilo v »kuhinji«. Tam je bilo zelo veliko kemijskih pripomočkov in kemikalij. Zanimiva je bila tudi cev za pošto vzorcev za analizo. Teh pregledanih vzorcev imajo zelo veliko. Bilo je super.

Lena Knez, 8. razred

Ogled in predstavitev laboratorija in dela, ki poteka v njem, sta bila zelo zanimiva. Najbolj všeč mi je bila pošta, po kateri potujejo vzorci. Zanimiva je bila tudi aparatura, v kateri potekajo plamenske reakcije. Videli smo še veliko drugih naprav za pripravo vzorcev za preverjanje vsebnosti raznih kovin v zlitini. Zanimiva je bila tudi tako imenovana soba – mlin.

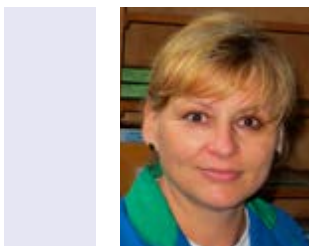
Nejc Leskovar, 8. razred

Bilo je zanimivo, slišali smo precej novega, spoznali naprave in pripomočke. Še posebno so mi bili všeč prostor z vzorci in cevi za dostavo in pošiljanje vzorcev – pošta. Delavci v laboratoriju so bili prijazni. Znati morajo delati z različnimi stroji – aparaturami, ki sem jih prvič videl. V nekaterih prostorih mi ni bilo všeč. Nisem si predstavljal, da ima laboratorij toliko enot. V laboratoriju bi še ostal, a smo morali nazaj k pouku.

Anže Hubman, 9. razred

V torek, 21. maja 2013, smo se učenci izbirnega predmeta Poskusi v kemiji odpravili na ogled kemijskega laboratorija v podjetju Metal Ravne. Spremljala nas je naša učiteljica Majda Nabernik, ki je ogled organizirala. Vodila nas je mlajša gospa Katja, ta nas je pričakala pri vhodu in nam razkazala stavbo. Videli smo, kako se pripravljajo vzorci, kako le-te pošiljajo, pokazali pa so nam tudi veliko eksperimentov, ki jih v šoli ne moremo izvesti, saj nimamo primernih aparatov. Ogled je bil zanimiv in poučen. Mislim, da nam bo ostal kar nekaj časa v spominu, saj nimamo vsak dan priložnosti videti pravega laboratorija in njegovega delovanja »od znotraj«.

POD ŠOTOR AL' V HOTEL, TO JE ZDAJ VPRAŠANJE!

ERIKA SREBOT, STROKOVNA DELAVKA, SERPA

Če je dopust, naj bo dopust v pravem pomenu. Če že grem na morje, se rada pustim razvajati v hotelu.

Ko so bili otroci majhni, hotel seveda ni prišel v poštev. Takrat smo kampirali in sem z dopusta prišla včasih bolj izmučena, kot sem šla od doma.

Sicer je pa zame najlepši dopust doma, ob kaminu na ležalniku, pa kakšen izlet v neznano s kolesom ali avtom.

V glavnem, da si napolniš baterije in spočiješ um. To je pa navsezadnje tudi cilj dopusta.

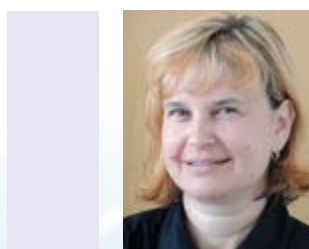

ROMANA PETEK, PRODAJA, NOŽI RAVNE

Tudi meni pomeni dopust popoln odklop predvsem od službenih obveznosti. Dopust

je zame čas za družino in prijatelje, ljubljena destinacija je morje. Poslušanje vode, gledanje sončnih zahodov, uživanje ob dobri knjigi in kozarcu vina ... to je krasna sprostitev.

Radi zahajamo v apartma, kjer imamo dovolj prostora, smo brez obveznosti, se prepuščamo lastnemu ritmu brez pogledovanja na uro. Kuhanje pa je užitek, saj nismo vezani na določeno uro – časa imamo na pretek. Radi ga zapolnimo s pečenjem rib, lignjev in drugih dobrot. Pomagamo vsi in uživamo potem pri jedi na prostem. Čas dopustov se bliskovito približuje in kar dviga razpoloženje. Imejte se lepo!

DARJA DANJI, STROKOVNA DELAVKA, KONTROLA KAKOVOSTI, METAL RAVNE

Zame pomeni dopust odklop od vsakdanjih obveznosti skozi vse leto. Letos bo še zlasti tako, saj se dež in mrzlo vreme kar nista mogla posloviti.

Počitnice na morju so zame še vedno nekaj posebnega. Nisem tip človeka, ki prisega na hotelsko razvajanje. Z družino se raje odpravim v kakšen bolj miren kraj ob morju.

Pripravljanje hrane na dopustu mi ne

predstavlja nobenih težav. Manj kompliciraj, boljše je. Sicer pa vsak družinski član poprime za kakšno delo, pa je. Pomembno je, da smo skupaj in se imamo lepo.

ANJA SUŠEL, EKONOMIKA, ZIP CENTER

Poletne počitnice. Pohajkovanje po nepoznatih poteh oziroma krajih. Hotel za nočitev. Zajtrk za dober začetek dneva in hop naokoli. Vmes pa obisk luštnega lokala s hrano, da do večera ne zmanjka energije. Skratka, nič posebnega.

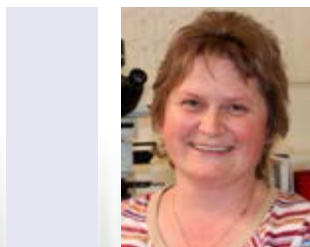

IGNAC MAGER, VALJARNA, METAL RAVNE

Seveda je dopust, ki si ga morda iz finančnih razlogov ne moreš privoščiti večkrat na leto, zelo pomemben. Ko odklopiš od

Na dopustu pa že ne bom kuhala! Nekateri si zamislijo dopust kot popoln odklop od vsakdanjih obveznosti, zato je hotel zanje najboljša izbira, saj osebje poskrbi za postiljanje in pripravo obrokov. Drugi pa raje izberejo tak način počitnikovanja, kjer sami skrbijo za svoje udobje in prehrano, da se jim ni treba držati določenih urnikov in se preoblačiti za obede v restavracijah. Na kaj prisegate vi?

vsakdanjih skrbi in težav, ki se nakopičijo čez leto, je prav, da na dopustu izključiš res vse in si napolniš baterije. Ker sem doma na kmetiji, imam svežega zraka in lepih ter strmih travnikov čez leto dovolj. Zato se z družino odpravim načeloma v kakšno od slovenskih zdravilišč, kjer pa si zvečine kuhamo tudi sami. Za peko mesa na ražnju poskrbim jaz, za druge dobrote pa žena. Obiščemo tudi katero od restavracij v bližini in radi pojemo kakšno njihovo specialiteto oziroma dobroto. Zdi se mi namreč zelo pomembno, da ob tem, ko spoznaviš druge kraje, poskusiš tudi njihovo kulinariko.

MARTINA CUZNAR, TEHNICA ZA FIZIKALNE IN METALOGRAFSKE RAZISKAVE, ACRONI

Smo že dopustovali v hotelih, vendar nam je ljubši apartma. Tu je več udobja, prostora in svobode. Najraje kuhamo kar sami. Kadarkoli se nam zljubi, na hitro pripravimo

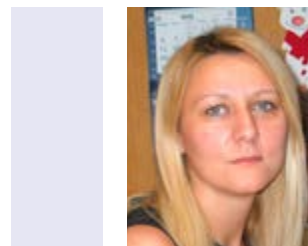
tisto, kar nam zadiši, včasih pa zavijemo v kakšno picerijo ali restavracijo. Da smo skupaj in neodvisni, to je za nas pravi dopust.

MATEJA HVALA, REFERENTKA – KOMERCIALISTKA NABAVE, SUZ

Odvisno od tega, kako in kje preživljamo dopust. Vedno pa je preizkušanje lokalne hrane in pijače pomemben del dopusta, ki se mu nikoli ne odpovemo.

Vsekakor ne bomo v Italiji jedli dunajskega zrezka, v Španiji tajske hrane pa tudi v Mehiki ne bomo jedli pice. Poskušamo jesti tisto, kar doma poredko ali nikoli ne jemo, in kar v deželi, kjer smo, znajo najbolje pripraviti. Gostilne, restavracije, stojnice in ostale prehranjevalnice vseh vrst so vedno zanimive.

ENISA PIVALIĆ, RAČUNOVODKINJA, ELEKTRODE JESENICE

Ker doma kuham skoraj vsak dan v letu in to počnem z veseljem, je dopust zame priložnost, da se popolnoma odklopim od vsakdanjih obveznosti, kar pomeni, da se odklopim tudi od štedilnika in gobice za pomivanje posode. To pa vsekakor ne pomeni, da je zame dopust hotel oziroma all inclusive. Največkrat si izberemo apartma in gremo jest ven oziroma pojemo kaj priložnega. Ljudje smo različni in vsak dela, tako kot mu ustreza. Menim pa, da večina tistih, ki na dopustu kuhajo, to počnejo zato, ker jim je to v veselje, in ne zato, ker ne bi bili radi postreženi.

besedilo Stane Jakelj, razvojni inženir za nerjavna jekla, Razvojni center Jesenice

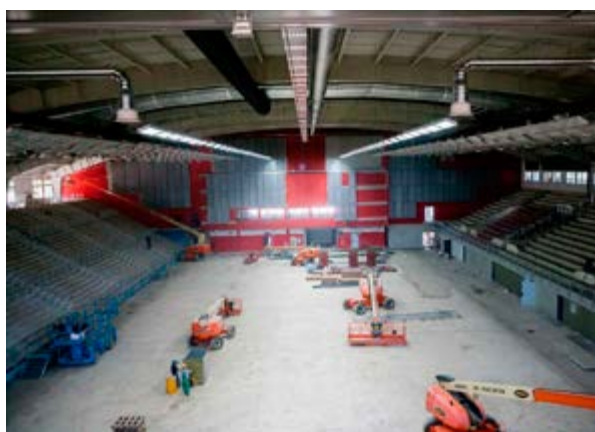
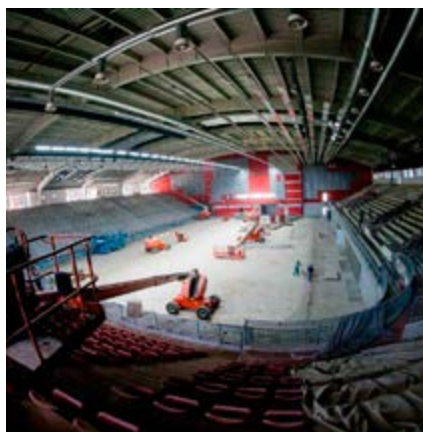
foto Planet siol.net, Vid Ponikvar

vir Planet siol.net, Martin Pavčnik

PODMEŽAKLA BO V PONOS GORENJSKEMU ŠPORTU

Dela v jeseniški dvorani Podmežakla, ki bo tudi eno od prizorišč evropskega košarkarskega prvenstva, potekajo nemoteno in po načrtih. V vse to se je na Jesenicah prepričal tudi minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Jernej Pikalo.

Usoda jeseniške hokejske prihodnosti je še vedno zavita v tančico skrivnosti. Hokej, ki je Jesenicam dolga leta dajal pravi športni utrip, pa ne najde več pravega zaleta. Po drugi strani pa zelo jasno in čvrsto obliko dobiva dvorana Podmežakla, sicer dolgoletni dom hokejistov v tradicionalni rdeči barvi.

Temeljita prenova, ki je dodaten zagon dobila predvsem ob dodelitvi ene od predtekmovalnih skupin evropskega košarkarskega prvenstva, se preveša v sklepno fazo. Da bodo dela pravočasno zaključena in predvsem v okvirih predvidenega proračuna, so predstavniki občine Jesenice zagotovili tudi

ministru za izobraževanje, znanost in šport dr. Jerneju Pikalu. Prenovljeni objekt si je minister ogledal v družbi župana Tomaža Toma Mencingerja, ki je pred dnevi na podobnem obisku gostil že delegacijo organizacijskega odbora EuroBasketa 2013. Slednja se bo seveda v prihodnjih tednih še večkrat mudila pri nas na Jesenicah.

Na Jesenice se bo prav gotovo vrnil tudi dr. Pikalo, ki se je v okviru tokratnega gostovanja na Gorenjskem podal še v Planico, kjer nastaja sodoben nordijski center. ●

JESENIŠKI ZBORNIK V ZNAMENJU EVROPSKEGA PRVENSTVA V KOŠARKI

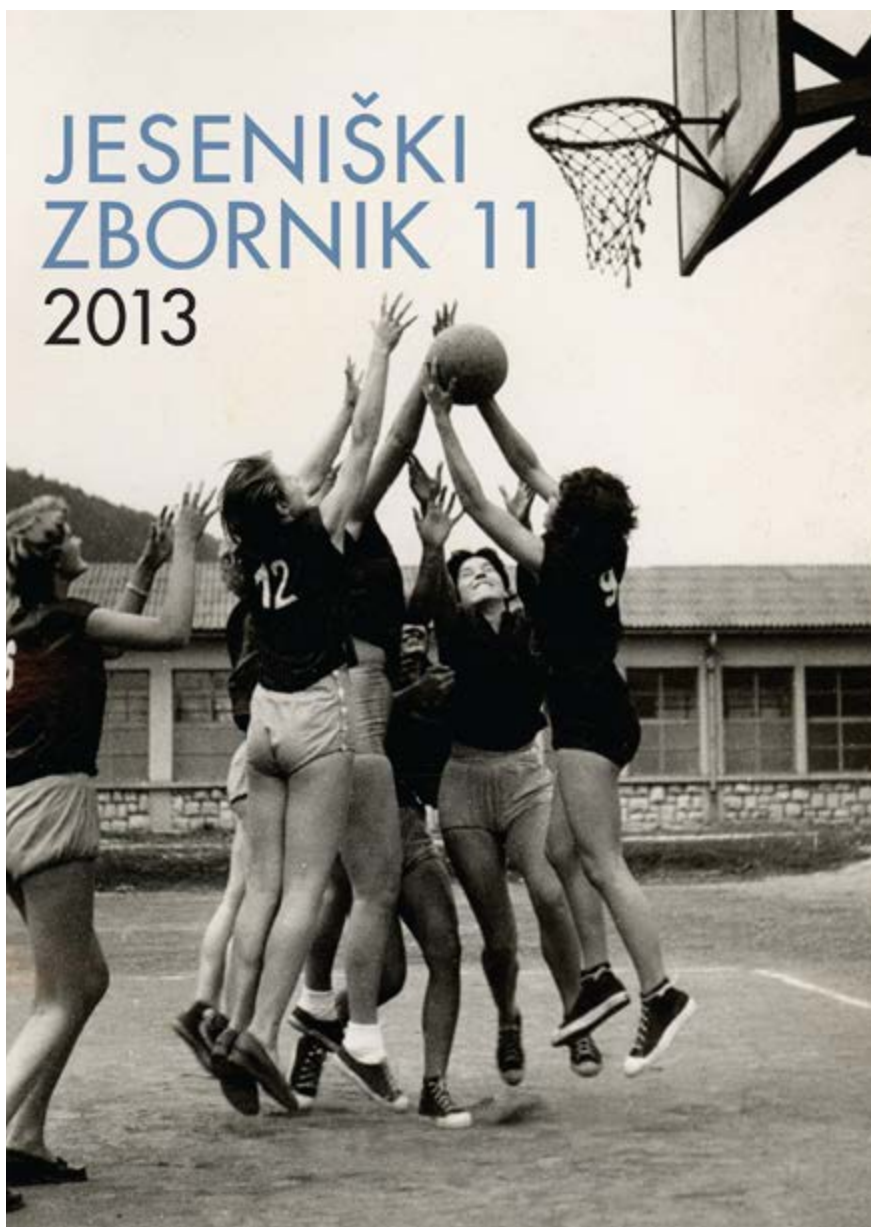
Z enajsto številko Jeseniškega zbornika, ki je do šeste številke izhajal pod naslovom Jeklo in ljudje, stopa Gornjesavski muzej Jesenice v drugo desetletje izdajanja. Zbornik izhaja praviloma vsaka štiri leta in od prve številke (1964), ki jo je izdala občina v sodelovanju s Tehniškim muzejem Železarne Jesenice, mineva že pol stoletja.

Ker zbornik izdajamo v letu, ko se bo tudi na Jesenicah odvijalo evropsko prvenstvo v košarki, imata prispevka o zgodovini košarke in pomenu prvenstva za občino Jesenice prav posebno mesto.

Uredniški odbor je k sodelovanju povabil raziskovalce in poznavalce različnih strokovnih področij, ki so v zadnjih letih odkrivali ali raziskovali nove teme, vezane na Jesenice oziroma Gornjesavsko dolino. Vabilu se je odzvalo 23 avtorjev, ki so napisali 26 prispevkov.

Razvrstili smo jih po tematiki in začeli z najstarejšimi dogajanjem na naših tleh, ki jih osvetljuje prispevka s področja arheologije – pripravila sta ju doktor arheologije iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine in jeseniški raziskovalec.

Nadaljujemo z zgodovino, in sicer arhivistka iz kranjskega arhiva predstavi nekdanjo občino Koroška Bela. Nato se selimo v Karavanke in naravo. Naravovarstvenika iz kranjskega Zavoda za varstvo narave RS predstavita projekt Natura 2000 in drevesne vrste v občini Jesenice. O drevesih v Spominskem parku nam pripoveduje nekdanja direktorica Radia Triglav. Spominski park z zgodovinskega aspekta in s predstavitvijo plastik – kipov pa osvetljuje naš upokojeni muzejski delavec. Kdo in kako je ustvarjal jeseniške vile, nam razkrije doktorica umetnostne zgodovine Zavoda za varstvo kulturne dediščine iz Kranja. Višja znanstvena sodelavka na Inštitutu za slovenski jezik predstavi dialektološko podobo govora v vaseh pod

Kepo, na Dovjem in v Rovtih, kustosinja etnologinja iz našega muzeja pa roko-delce in domače obrti v Gornjesavski dolini.

Ponosni smo na Jeseničana, ki nam predstavi nekdanje življenje na svoji

domačiji. Prav tako domačinka razloži, kako so v njeni vasi pridelovali lan. Doktor zgodovine, kustos za železarstvo v našem muzeju, opiše delo in spomine dveh Jeseničank, ki sta se zapisali v zgodovino jeseniškega zdravstva. Drugi

prispevek našega upokojenega sodelavca razkriva še zanimivosti o prometu v mestu, ki ga je oblikovala (in ga še oblikuje) tukajšnja železarna. Etnologinja in kulturna antropologinja je popisala usode brezposelnih po prestrukturiranju železarne v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Doktorica etnologije iz ravenskega muzeja predstavi gorenjskega gospodarstvenika, ki se je zapisal v zgodovino železarstva na Koroškem. Gospodarstvenik pa je bil tudi tiskar, ki je svojo dejavnost opravljal na Jesenicah – prispevek o Blažjevi tiskarni je zapisal njegov sorodnik. O zgodovini jeseniške knjižnice in knjižničnem gradivu piše bibliotekarka, o nekdanjem jeseniškem kinu pa njegov zvesti obiskovalec in poznavalec fotografije. Kdo je bil Jeseničan, ki je prevedel kar nekaj filmov, nam razkriva njegov sorodnik. Ravnateljica Glasbene šole Jesenice osvetli 65 let delovanja šole, kulturna delavka, slovenistka pa ob 90. obletnici ustanovitve opiše zgodovino društva na Slovenskem Javorniku. Kulturologinja in socialna antropologinja, koordinatorka prireditev v Gornjesavskem muzeju Jesenice, predstavlja ohranjeno nesnovno kulturno dediščino, ki »živi« na Blejski Dobravi. Trener in nekdanji igralec ob 60-letnici košarke na Jesenicah opiše zgodovino kluba; vse od igralcev do trenerjev. Zaključujemo s prispevkom jeseniškega župana, ki nas s predstavitvijo pomena evropskega prvenstva v košarki na Jesenicah, s prizadevanji, aktualnimi dogodki in z vizijo razvoja športa, ki ga podpira občina, že popelje v prihodnost med navijače EuroBasketa 2013. Jeseničan, umetnostni zgodovinar in kantavtor pa zbornik prepleta s svojimi baladami in zapisom o družabnem življenju v osemdesetih letih prejšnjega stoletja – sliko iz nekdanjega jeseniškega C-bara.

Vsem avtorjem se v imenu uredniškega odbora iskreno zahvaljujem v prepričanju, da bomo tudi v prihodnjih štirih letih našli nove zanimivosti o našem mestu. Bralcem pa želim prijetno odkrivanje novih spoznanj o naši Dolini. ●

▲ Pred Kolpernom so zbornik predstavili z zanimivim kulturnim programom.

▲ Avtorji in sodelavci zbornika – veliko dela, a na koncu je tudi zadovoljstvo prav tako.

besedilo Aleksandra Ažman, Gornjesavski muzej Jesenice
foto Arhiv Gornjesavskega muzeja Jesenice

POLETNI TORKOVI KINOVEČERI NA STARI SAVI

Gornjesavski muzej Jesenice bo s festivalom Poletje na Stari Savi že četrtrič zapored popestril poletne torkove večere z izborom filmov slovenske in tuje produkcije, ki ste jih na lanskoletni kinoteki izbrali obiskovalci.

Letošnja rdeča nit kinoteke ni določena, a je na nek način prisotna: v vsakem od izbranih filmov je čutiti pripadnost mestu, prisotnost kulture različnih narodov in odzivnost ljudi v različnih situacijah, ki jih prinaša življenje. Izpostavim naj naslednje filme: slovenski dokumentarni film Steber, ki govori o vzponu jeseniškega železarja Joža Čopa (Borut Veselko) in Pavle Jesih (Mirjam Korbar) preko Osrednjega stebra Severne triglavske stene, kratke filme Jeseničana Vida Klemenca, diplomanta AGRFT, kulturni film Operacija Cartier, ki govori o Egonu (Borut Veselko), svobodnjaku iz manjšega železarskega mesta – Jesenic, ki živi iz dneva v dan, edino, brez česa ne more, je steklenička Cartierovega parfuma, in premiero slovenskega filma Adria Blues, zgodbo o generaciji ljudi, ki so bili v začetku devetdesetih dovolj stari, da jih je prejšnji vrednostni sistem oblikoval, a dovolj mladi, da jih različno dožemanje sprememb bistveno diferencira ene od drugih.

V Banketno dvorano v Kolpernu na Stari Savi vas vabimo na brezplačne filmske projekcije, ki se bodo dogajale osem torkovih večerov od 9. julija do 27. avgusta 2013 ob 20. uri:

- 9. 7. 2013: Steber (scenarij: Uroš Sever in Matjaž Fistravec, režija: Matjaž Fistravec), v sodelovanju s producersko hišo studio ALP/RTV Slovenija video Beta

- 16. 7. 2013: Pogovoriti se morava o Kevinu (scenarij: Lynne Ramsay in Rory Stewart Kinnear, režija: Lynne Ramsay), v sodelovanju z distribucijsko hišo Cinemania group
- 23. 7. 2013: Nevarna metoda (scenarij: Christopher Hampton, režija: David Cronenberg), v sodelovanju z distribucijsko hišo Cinemania group
- 30. 7. 2013: Dobro srce (scenarij in režija: Dagur Kári), v sodelovanju z distribucijsko hišo Continental Film
- 6. 8. 2013: Deklica in drevo (režija: Vlado Škafar), v sodelovanju s produkcijsko hišo Gustav Film, 100
- 13. 8. 2013: Kratki filmi z Vidom Klemencem
- Pobeg (režija: Milan Urbajs), Messi se je poškodoval (režija: Nikolaj Vodošek), Divji vzhod (režija: Maja Prelog), v sodelovanju z AGRFT
- 20. 8. 2013: Operacija Cartier (scenarij: Miha Mazzini, režija: Miran Zupanič), v sodelovanju s produkcijsko hišo TV Slovenija
- 27. 8. 2013: Adria Blues (scenarij in režija: Miroslav Mandić), v sodelovanju s produkcijsko hišo Gustav Film/Filmostvoje/Senca studio

Lepo povabljeni! •

besedilo Stane Staš Beton, konservator – restavrator, Gornjesavski muzej Jesenice

foto Silvo Kokalj, Gornjesavski muzej Jesenice

MUZEJSKI PREDMETI NA SPREHODU

V Gornjesavskem muzeju Jesenice smo v letu 2012 na območju edinstvene fužine Stara Sava na Jesenicah namestili kar pet eksponatov tehniške dediščine. Vsi so povezani z večstoletno železarsko tradicijo mesta. V okviru projekta Občine Jesenice (projekt razvoja turističnega produkta Jeklo in narcise in ureditve Stare Save) smo umestili muzejske predmete iz depoja, jih postavili na ogled in jih opremili z informativnimi tablami.

▲ Valjavsko ogrodje Demag v Hladni valjarni Jesenice v začetku 70-ih let prejšnjega stoletja

▲ Stroj Demag v konserviranem stanju

▲ Zvon in obcestni kamen

- ▶ Jekleni cerkveni zvon s premerom 182 cm, višino 155 cm in težo dve toni je bil ulit v Kranjski industrijski družbi (predhodnica Železarne Jesenice in današnjega Acronija) leta 1923 pod vodstvom takratnega mojstra Franca Torkarja.
- ▶ Mali Demag je leta 1941 kupila Kranjska industrijska družba. Uporabljali so ga za hladno valjanje trakov. Njegovi valji imajo premer 120 mm. Stroj je bil izdelan v tovarni Demag v Duisburgu.
- ▶ Brusilni stroj je bil izdelan leta 1903 v železarni Wasseralfingen v mestu Aalen v nemški deželi Baden-Württemberg. Uporabljali so ga v strugarni valjev na Javorniku.
- ▶ Stražarnica, ki je bila namenjena za varovanje dohodov do železarne. Zgrajena je bila med drugo svetovno vojno.
- ▶ Obcestni kamen, ki je stal ob glavni pisarni železarne. Na njem so zapisane razdalje od Jesenic do Beograda, Rateč, Kranjske Gore, Kranja in Ljubljane. Nastal je po prvi svetovni vojni. Leta 1978 so ga prenesli z glavne ceste na muzejsko območje Stara Sava.

Vsi železni predmeti so bili pred začetkom konserviranja mehansko očiščeni z žično krtačo. S tem smo na grobo odstranili trdovratno maščobo in korozijo – okside s kovinskih površin. Detajlnega čiščenja smo se lotili s sredstvom za mikroskopsko jedkanje. Pripravek sredstva smo nanесли s čopičem in pustili delovati nekaj minut. S tem postopkom smo odstranili globinsko rjavenje in hkrati tudi utrdili celotno površino. Po končani reakciji smo površine oprali z visokotlačnim čistilcem ter zaščitili z dvokomponentno epoksi temeljno barvo in pokrivnimi končnimi barvami, kakršne so bile še med obratovanjem. Konservirane predmete smo postavili na že prej določena mesta, edino pri cerkvenem zvonu smo pred postavitvijo naredili betonski temelj in železno konstrukcijo. Namen postavitve predmetov je bila njihova predstavitev javnosti in vključitev v zgodovinsko območje – tehniški spomenik Stara Sava, razglašen leta 1985. Prav tako je bil vpisan v register nepremične kulturne dediščine kot Jesenice – Železarna Sava EŠ 204. Spomenik predstavlja jedro železarske tradicije od 16. stoletja dalje. Sočasno smo z minimalnimi posegi in spremembami zaustavili procese propadanja. ●

besedilo Mirko Osojnik, samostojni muzejski strokovni sodelavec, Koroški pokrajinski muzej – Muzej Ravne na Koroškem
foto Fototeka Koroškega pokrajinskega muzeja (KPM) – Muzeja Ravne na Koroškem (Maks Dolinšek)
vir Zapisi v rubrikah Koroškega fužinarja (1952-1953); Arhiv KPM – Muzeja Ravne na Koroškem

USTANOVITEV DELAVSKEGA MUZEJA LETA 1953

Obujanje preteklosti ob njegovi šestdesetletnici (1. del)

Z železarno in gimnazijo se je v našem kraju pomen močno premaknil z Guštanja na Ravne, po letu 1952 pa se je srednjeveški Guštanj s svojim starim trškim jedrom v resnici umaknil v muzejske razsežnosti. Naša gimnazija, ki je začela delovati v ravenskem gradu, je bila takrat največja šolska pridobitev ne samo kraja, ampak naše celotne doline.

Prav naši vrli fužinarji so pred tem pohiteli, da so z udarnišskimi šihti lahko grajske prostore vsaj za silo opremili in jih prilagodili novemu plemenitemu poslanstvu. S to gimnazijo je koroška krajina dobila svojo prvo srednjo šolo, ki so jo napolnili sinovi in hčerke delavcev in kmetov, saj do takrat študiranih ljudi v koroškem zakotju ni bilo veliko. Grad Ravne je bil kmalu preveč poln, saj je bila leta 1949 v njem ustanovljena tudi študijska knjižnica, prva generacija maturantov pa je tega leta slavila maturo.

Leta 1950 so nekateri pedagoški in kulturni delavci ter gospodarstveniki in politiki takratnega okraja začeli misliti tudi na svoj muzej, zato so resno in načrtno začeli s pripravami. Že leta 1951 so v Guštanju ustanovili pripravljalni odbor za tehniški muzej na Ravnah, ki je začel zbirati gradivo po Mežiški, Mislinjski in gornji Dravski dolini. Ustanovitelji so bili širokopotezni, saj so si načrtali, da naj bi tehniški muzej prerasel v muzejsko ustanovo celotnega koroškega območja. Take načrte je seveda potrjevalo tudi zbiranje gradiva po vseh treh dolinah. Z dragocenimi nasveti so našim pomagali prof. Franjo Baš, ravnatelj Tehniškega muzeja Slovenije, pa prof. Bogo Teply in kustodinja Tončka Urbasova, oba iz Pokrajinskega muzeja v Mariboru. Člani pripravljalnega odbora so ljudi navdušili za zbiranje starin in muzejskih predmetov in delo je steklo. Gonilna sila pripravljalnega odbora so bili dr. Franc Sušnik, Avgust Kuhar in Maks Dolinšek, direktor železarne Gregor Klančnik pa je s pozivom za zbiranje eksponatov za muzejske zbirke, ki ga je naslovil na celotni železarniški kolektiv, pomagal pri prvem zagonu te dejavnosti.

Za rojstno leto ravenskega, sprva Delavskega muzeja velja torej leto 1953. Takrat so slovesno predstavili javnosti prvi eksponat na prostem – repač (vodno kladivo), ki je še do leta 1950 koval na Muti. Leta 1954 je bilo zbranega že toliko gradiva, da so lahko mislili na stavbo s primernimi prostori za stalne muzejske postavitve. Ker se je gimnazija takrat že preselila iz gradu in prostorov nekdanje grajske konjušnice, so začeli preurejati razrede in spalnice dijakov v razstavne prostore. Skoraj vsako leto so

• Tako se je začelo: nekdanja grajska konjušnica pridobiva višino (okoli 1946).

na Ravnah slavnostno odprli nekaj novega. O nekaterih pridobitvah samo na kratko: 1954 – železarska zbirka, 1954 – rudarska zbirka, 1955 – gozdarska in lesarska zbirka, 1956 – dopolnitev železarske zbirke (pudlovka), 1957 – zbirka tovarne poljedelskega orodja in livarne Muta, 1958 – dimnica, 1960 – enoramenski žerjav v muzeju na prostem, 1961 – Kravperška kašča v muzeju na prostem, 1965 – dopolnitev rudarske zbirke ob 300-letnici mežiškega rudnika. Že leta 1960 so predstavniki ICOM-a, mednarodnega muzejskega združenja, ob svojem obisku muzeju izrekli priznanje za njegovo bogato in uspešno rast.

Ustanovitvena listina potrjuje v 2. členu, da je bilo delovno področje muzeja prikaz proizvodnega in družbenega razvoja

Mežiške, Mislinjske in gornje Dravske doline, ker pa, na žalost, občina Ravne na Koroškem vse do leta 1965 ni uredila kadrovskih zadev in poskrbela, da bi v muzeju redno zaposlili vsaj enega strokovnega delavca, se je Delavski muzej moral ukloniti zakonskim predpisom in je prešel pod okrilje takratne Študijske knjižnice kot njena notranja organizacijska enota. Vse do začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja je muzej vodil prizadevni Maks Dolinšek, jeseni 1979 pa je upravniške posle prevzel profesor zgodovine na gimnaziji Alojz Krivograd, ki je razširil področje delovanja tudi na terensko delo, zasnoval bogato fototeko in muzeju omogočil tudi močnejšo kadrovsko zasedbo. ●

▲ V muzeju na prostem smo postavili enoramenski žerjav (29. 11. 1960).

▲ Na odprtju muzejske dimnice (29. 11. 1958)

▲ Ta repač je nekdanj koval na Muti – prevoz repača na Ravne (17. 11. 1953).

besedilo Matija Medvešek, trener, Plavalni klub Fužinar Ravne

foto Arhiv Plavalnega kluba Fužinar Ravne

DUGONJIĆ DRUGI V SKUPNEM SEŠTEVKU TURNEJE MARE NOSTRUM

Mare Nostrum je serija plavalnih tekmovanj, ki so letos potekala od 8. do 16. junija v Monaku, Barceloni in Canetu v Franciji.

Udeležil se je tudi ravenski plavalec Damir Dugonjić. Damir je februarja letos začel priprave za olimpijske igre v Riu de Janeiru, katerih sestavni del so tudi v tem članku opisana tekmovanja. Fužinar Ravne podpira Damirjev projekt priprav, omogočili pa so ga sponzorji in donatorji, kjer je eden večjih družba Metal Ravne iz skupine SIJ – Slovenska industrija jekla.

Damir je po napornih pripravah v Font Romeu v Franciji pokazal zavidljivo formo ter v skupnem seštevku treh tekmovanj dosegel drugo mesto za Nemcem Markom Kochom.

Na prvi postaji v Monaku je Damir na 50 m prsno zmagal z novim rekordom turneje 27,49. Na 100 m prsno je osvojil tretje mesto.

Po Monaku so se tekmovanja nadaljevala v Barceloni. Damir se je na 50 m prsno uvrstil tik za svetovnim rekorderjem Južnoafričanom Cameronom van der Burghom. S časom 27,69 je le za desetinko zaostal za zmago. Na 100 m prsno je zaradi ponesrečenega jutranjega nastopa nastopil v B-finalu, kjer je zmagal in osvojil končno deveto mesto.

Na zadnji postaji v Canetu je Damir na 50 m prsno s časom 27,50 suvereno zmagal pred Novozelancem Glennom Snydersem in Južnoafričanom Cameronom van der Burghom. Na 100 m prsno se je s časom 1:01,62 močno približal najboljšim in osvojil peto mesto. ●

RAFTING NA SMARAGDNI LEPOTICI

Sodelavci Jeklarne Metala Ravne smo ponovno držali besedo, dano že lani, ko smo bili na kolesarjenju v Podzemlju Pece, da se tudi letos odpravimo na izlet.

Odločili smo se za rafting na Soči. Nekaj kilometrov iz Bovca je prijeten rafting center TOP EXTREM, kjer smo preživeli lep konec tedna v druženju in adrenalinskem raftingu na Soči.

Na poti domov smo se ustavili na Vršiču, si ogledali ostanke trdnjav soške fronte ter Planico in Kranjsko Goro.

Zahvaljujemo se vsem, ki so kakorkoli pripomogli k lažji organizaciji izleta.

Želimo si, da bi se nam naslednjic pridružilo še več sodelavcev, saj druženje po službi ohranja prijateljstvo in ustvarja lepe spomine. ●

● V veselim pričakovanju raftinga; prva vrsta, od leve proti desni: Robert Zapečnik, Danilo Kadiš in Jernej Turščak; zadnja vrsta, od leve proti desni: Jure Legnar, Stanislav Šturbaj, Zoran Topalovič in Klemen Večko

► Pred startom po brzicah

besedilo Marko Špegel, Metal Ravne

foto Andrej Cirar

KOROŠKI EVROPSKI PINGPONG V BREMNU

Letošnje evropsko prvenstvo veteranov v namiznem tenisu je bilo med 27. majem in 1. junijem v Bremnu, organizatorji pa so se lahko že dva meseca pred začetkom tega dogodka pohvalili z izrednimi številkami. Po dotedanjih prijavah naj bi v Nemčiji nastopilo kar 2.843 igralcev iz 40 evropskih držav.

• Pred športno halo Arena Bremen, od leve proti desni: Andrej Godec, Marko Špegel, Borut Kaker, Erih Günther in Bojan Pavič

Najbolj znano ime med nastopajočimi je bil gotovo eden najbolj »mehkih« igralcev namiznega tenisa v zgodovini tega športa Šved Mikael Appelgren z izjemnim občutkom za igro, ki je na svetovnih prvenstvih osvojil štiri zlata odličja, na evropskih prvenstvih pa kar devet zlatih kolajn. Manjkali niso niti takšni asi, kot so Kitajec Chen Weixing, ki je nastopal za Avstrijo, pa Nемеc Steffen Fetzner in odlična Romunka Olga Nemes, ki je igrala za Nemčijo.

Igralci in igralke so se pomerili v 16 disciplinah (nad 40, 50, 60, 65, 70, 75, 80 in 85 let), Slovenijo pa je na tem prvenstvu zastopalo 14 igralcev. Od Korošcev – Ravenčanov so na evropskem veteranskem prvenstvu nastopili Andrej Godec,

Borut Kaker, Marko Špegel, Bojan Pavič in Erih Günther. Drugi Slovenci so bili še Ervin Perčič, Bojan Maselj, Vojeth Stor, Renata Zrinski, Franc Hribernik, Ivica Sklizovič, Igor Štor, Gorazd Štor in Boris Škoberne. V Bremnu je skupno nastopilo 2.739 igralcev, ki so se dvobojevali pri kar 130 mizah. Številke, vredne občudovanja!

Prvi trije dnevi so bili rezervirani za kvalifikacijske boje, v četrtek pa so se igralci v posameznih konkurencah že merili v finalnem delu tekmovanja.

In kako so se odrezali Korošci? V posameznem tekmovanju je bil najboljši Bojan Pavič, ki je v konkurenci nad 50 let za las zgrešil vstop v osmino finala. Uvrstil se je torej med najbolj-

• Korošci in legenda namiznega tenisa – Mikael Appelgren

• Dvojica Bojan Pavič in Erih Günther

ših 32, za vstop v osmino finala je izgubil dvoboj z Ukrajincem Gudilkinom. Andrej Godec se je uvrstil med 64 najboljših. Za napredovanje ga je prikrajšal Nемеc Mayer. Erih Günther in Marko Špegel sta se uvrstila med najboljših 128. Špegla je premagal Nемеc Merkl, Güntherja pa Nемеc Lechner. Borut Kaker se ni uvrstil v glavni žreb. Dosegel je tretje mesto v skupini.

V dvojicah sta imela največ uspeha dva naša para. Godec in Špegel sta se uvrstila med 64 najboljših. Premagala sta ju Madžara Szuss in Sebestyen, Pavič in Günther pa sta posegla

• Dvojica Andrej Godec in Marko Špegel

celo med 32 najboljših. Izgubila sta dvoboj z nemškim parom Sheiber in Klump.

Kot izjemno zanimivost lahko omenimo še to, da je bil najstarejši udeleženec evropskega veteranskega prvenstva v namiznem tenisu v Bremnu Francoz Antonin Moreau. Štel je kar 92 let!

In tako smo tudi Korošci in metalovci na evropskem veteranskem prvenstvu v namiznem tenisu v Bremnu vsej Evropi dokazali, da še zdaleč nismo za staro šaro ... •

besedilo Rudolf Vogel, strokovni delavec v logistiki, Serpa
foto Karmen Stražišnik in Rudolf Vogel, Serpa

BREZ ČEBEL NI PRIHODNOSTI

Čebela ima posebno mesto v mojem življenju. Ko se človek poglobi v življenje čebel, ga to tako rekoč zasvoji in postane odvisen. Ko začneš spoznavati to žuželko, začneš z drugimi očmi gledati na sebe, okolje in rastlinstvo. Naenkrat vidiš drobne stvari v naravi, ki so ti bile prej tuje in nepomembne. Zato čebelarji sporočamo: **ČE CVETJA NE BI OPRAŠEVALE ČEBELE PRI NABIRANJU MEDU, DREVJE, TRAVNIKI IN NJIVE NE RODILI BI SADU.**

Čebelarjenje ima tako v svetu kot v Sloveniji že zelo dolgo tradicijo. Čebelarstvo je ena izmed kmetijskih panog, ki se ukvarja z gojitvijo čebel zaradi pridobivanja njihovih produktov. Čebeljih pridelkov je veliko, med pomembnejšimi pa so med, pelod, matični mleček, propolis in vosek. V Sloveniji je kar nekaj večjih čebelarjev, proizvajalcev čebeljih pridelkov, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo poklicno, velika večina čebelarjev pa se s čebelami ukvarja ljubiteljsko, za hobi in koristno preživljanje prostega časa.

Čebelarji Čebelarkega društva Prevalje smo v petek, 14. junija, pripravili dan odprtih vrat. V našem čebelarstvo-sadnjarskem učnem centru si je bilo mogoče ogledati čebeljak s čebelami, sadovnjak in vrt z medovitimi rastlinami. Zanimanje

obiskovalcev je bilo veliko. Še posebno zanimivi so bili otroci, ki so hoteli izvedeti čim več o čebelah.

Naš namen je prikazati povezanost med naravo in človekom. Čebele potrebujejo sadovnjak in cvetlični vrt za nabiranje nektarja in cvetnega prahu. Sadno drevje in medovite rastline pa mora čebela oprášiti, da je pridelek obilen. Človek uživa sadeže sadnega drevja, med je zelo dobro živilo in če si skuha skodelico čaja iz medovitih rastlin, bo krepak, zdrav in vitalen.

Ljudje vse preveč hitimo in pozablamo nase in zdrav način prehranjevanja. Mogoče je naš prikaz obiskovalcem ob dnevu odprtih vrat spodbudil kanček razmišljanja o drugačnem načinu življenja. ●

● Otroci so pozorni poslušalci in spraševalci.

● Ste že poskusili satovje, napolnjeno z medom? Odlično je.

besedilo Jernej Nežmah, planer, Logistika, Metal Ravne
foto Jernej Nežmah, Metal Ravne

1. METALOV TURNIR V KOŠARKI

Letos smo organizirali 1. Metalov turnir v košarki, ki so se ga poleg metalovcev udeležili tudi sodelavci Nožev Ravne.

15. junija dopoldne se je v Športnem parku na DTK-ju odvijal 1. Metalov turnir v košarki, na katerem so sodelovale tri ekipe, in sicer Noži 1, Noži 2 in Metal – Kovačnica. Kljub visoki temperaturi smo odigrali šest tekem in ob tej priložnosti čestitam vsem udeležencem turnirja za odlično in borbeno predstavo. Rezultati: Noži 1 : Noži 2 15 : 11, Metal – Kovačnica : Noži 2 15 : 8, Metal – Kovačnica : Noži 1 15 : 11, Noži 1 : Noži 2 9 : 15, Metal – Kovačnica : Noži 2 15 : 13, Metal – Kovačnica : Noži 1 15 : 11, Noži 1 : Noži 2 15 : 17.

Končni vrstni red nastopajočih ekip:

1. Metal – Kovačnica
2. Noži 2
3. Noži 1

Glede na veliko zadovoljstvo udeležencev s turnirjem si želimo, da bi se nam v prihodnje priključilo še več ekip. Upamo, da bomo lahko takšen turnir organizirali na ravni celotne skupine SIJ – Slovenska industrija jekla. Lepo je, če se sodelavci družimo tudi v svojem prostem času.

Za pomoč pri organizaciji športnega srečanja se zahvaljujemo Metalu Ravne. ●

● Zmagovalci turnirja, ekipa Metal – Kovačnica (od leve): Gregor Herkovič, Jernej Nežmah in Tomaž Tratnik

● 2. mesto za ekipo Noži 2; (od leve): Peter Ferk, Tomaž Kadiš, Mitja Stražišnik in Boštjan Krajnc

● 3. mesto je osvojila ekipa Noži 1; (od leve): Branko Mithans, Gašper Paradiž in Simon Guzej.

PTIČJI ŠPIK

Vodomec ni brezdomec,
v zemlji gnezdo si zgradi,
davnih ptičev je potomec
in ob vodi le živi.

Dolg rov, tja do gnezda,
mukoma zgradi sam,
raven je kot avtocesta,
prostorna kamrica je tam.

Tam si gnezdece zgradita,
iz bilk, mahu in še česa,
sedem mladih tam vzredita,
že v začetku, ko je maj.

Če je toplo leto,
tega žal letos ni,
saj je mrzlo res presneto,
zato se slabo mu godi.

Včasih, ko je toplo leto,
trije zaródi odlete,
a v naravi pač tako je,
včasih gre in drugič ne.

Pozimi, ob zmrzáli,
jih mnogo tja v nebesa gre,
le trdni bodo tu ostali,
najmočnejši, to se ve.

Kakšen je, me boste vprašali.
Tako pisan res je malokdo.
In če ga boste kdaj spoznali,
barve kar padejo v oko.

Ima kovinsko modra krila,
trebušček je oranžno rdeč,
ptica meni bi se skrila?
Dajte no, to je preveč.

A ko kje, tam nad vodo,
za ribicami on preži,
ribiči prav hudi bodo,
ker dela škodo, se jim zdi.

Vedno manj je tega ptiča,
bregovi zazidani v beton.
Kje naj gnezdi, hudiča?
Eh, vsaka beseda je zastoj!

Sem hud, kakor je brati,
saj čistih vodá že skoraj ni.
In prav tega se je bati,
brez nje v večnost gremo tudi mi.

Vendar nekaj me pomirja.
V SIJ-u za vodè res skrbé,
a druga stvar me res vznemirja,
da eni da in drugi ne!

Vendar nekaj naj bo jasno!
Tič ni ptič, to je razlika!
Ptiča v naravi gledat' je krasno,
besedo tič pa brani mi olika.

Za hip pozabi sanje in ujemi trenutek.

Če plavaš v reki poželenja, ne pozabi na rešilni jopič.

Iz oblakov jeze rad zapade dež ljubezni.

Razočaranje in samota sta duet, ki ne poje veselih pesmi.

Nobena maska ne more skriti pravega obraza.

KARIKATURA

avtor Boter Špik

SMEH JE POL JABOLKA

KOMUNIKACIJA SE (S)PLAČA

- »Zakaj ženske v povprečju živijo osem let dlje?«
- »Ker jim bog povrne čas, ki so ga porabile za telefoniranje.«

USODNA PISMA

- »Res sem jo ljubil. Vsak dan sem ji pisal pismo, in to dve leti zapored.«
- »Kaj se je zgodilo?«
- »Poročila se je s poštarjem.«

NI GA ČEZ AJVAR

- »Kaj imaš raje, ajfon ali ajped?«
- »Nobenega še nisem 'probal', za mene je zakon ajvar.«

FEJS(T) BUKOVO

- »Kakšna je razlika med facebookom in zaporom?«
- »Ni je. Sediš, zapravljaš čas in pišeš po zidu.«

MOŽGANSKI KRIŽKRAŽ

AVTOR: DRAGO RONNER, ACRONI	BAZA, TEMELJ	SLOVENSKI PESNIK (JANKO)	PEVKA BARUCA	NEKD. AM. TENIŠKA IGRALKA (CHRIS)	LUKA V JUŽNI ANGLIJI	ANGLEŠKO SVETLO PIVO	NASELJE NA NOTRA- NJSKEM	RUMENO RJAVA BARVA	ADLER JE AVSTRIJSKI PSIHATER.	SLIKARSKI OSNUTEK	TANJŠE DEBLO Z VEJAMI, KI SE RABI KOT LESTEV	ČUTILO ZA VID	REKA V JUGOZHOD- NEM IRANU	EVICA	POULIČNO GLASBILO	ZAPOR	
ZRCALO									KUHINJSKA POSODA								
SPOMENIK V OBLIKI LOKA NA STEBRIH									PREBIVALEC KOČEVJA OTOČJE V MELANE- ZIJI								
ZAČETEK MISLI																	
TRAVNAT SVET NA KONCU NJIVE						ORODJE ŽANJIC	PERNATA ŽIVAL					ANTON ASKERC	AHAJA JE POKRAJINA V GRČIJI.	NACE SIMONČIČ MINERAL, MORSKA PENA			
VIKTOR ERŽEN			MOČVIRSKA RASTLINA DRUGO VRATNO VRETNICE					STARA JAP. PRE- STOLNICA					TVORBA V PANJU				
DANSKI OTOK V MALEM BELTU				TV-VODI- TELJICA HREN	GOSTA MESNA JUHA SREDOZEM. DREVO					SPOŠTO- VANJE KRAJ PRI ŠMARJU PRI JELŠAH				MAJHEN STOL		MLADA, IZ SEMENA VZGOJENA RASTLINA	STAVČNO LOČILO
VANUATU JE OTOČJE V MELANE- ZIJI.	ŽGALEC APNA	PRIPRAVA ZA SEDENJE JESENI PREORANA NJIVA						ZELENICA V PUŠČAVI AVSTRIJSKI PSIHATER (ALFRED)				SREDSTVO OBVEŠČA- NJA					
POMLADNI MESEC							DANSKA IGRALKA NIELSEN EMIL ADAMIČ				NORVEŠKI SLOVNIČAR AASEN		OVALEN KROŽNIK				
KONEC MISLI																	
PRIPRAVA ZA NATIKANJE									PRETEPAČ						IVAN CANKAR		
POKRAJINA NA PELO- PONEZU V GRČIJI									ALFI NIPIČ						NORINA RADOVAN		
POKRAJINA NA PELO- PONEZU V GRČIJI							NADSTROP- JE						ENICA				
NASELJE JUŽNO OD KRTINE					GLAZER JE SLOVENSKI PESNIK.	NEKDANJI SLOVENSKI IGRALEC (ALI)							ZEMLJE- PISNI POJEM				